



CRNA GORA  
**OPŠTINA NIKŠIĆ**

---

*Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje*

**IZVJEŠTAJ O RADU**

*za period od 01. januara 2023. do 31. decembra 2023. godine*

*Nikšić, januar 2024. godine*

## **0. UVOD**

Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje je u 2023. godini, u skladu sa zakonskim propisima, uređivao odnose i obezbjeđivao primjenu propisa i drugih akata iz oblasti kulture, socijalne i dječije zaštite, sporta i obrazovanja. Pripremani su predlozi opštinskih odluka i drugih akata, vršen je upravni nadzor tj. nadzor nad zakonitošću akata i cjelishodnošću rada javnih ustanova iz ovih oblasti, čiji je osnivač Opština. Sprovedene su aktivnosti u vezi sa primjenom propisa Opštine o dodjeli stipendija studentima, u prvom stepenu, kao prenesene poslove iz oblasti boračke i invalidske zaštite, rješavano je o pravima iz oblasti boračke i invalidske zaštite i zaštite civilnih invalida rata i vođena je evidencija o korisnicima prava. Organizovani su i poslovi koji se odnose na prevenciju i suzbijanje problema narkomanije, a u velikom obimu realizovana je i omladinska politika. Organizovani su poslovi iz oblasti saradnje sa vjerskim zajednicama, civilnim sektorom i vezani za zaštitu i unapređenje ljudskih prava. Takođe, svakodnevno su obavljani i drugi poslovi u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima.

Poslovi Sekretarijata se obavljaju u okviru pet organizacionih jedinica – Sektora za kulturu, Sektora za obrazovanje i socijalno staranje, Sektora za sport, Kancelarije za prevenciju narkomanije i Kancelarije za mlade. Godišnji izvještaj o radu za 2023. godinu sažeto obuhvata najznačajnije poslove iz oblasti: kulture, sporta, obrazovanja, socijalne i dječije zaštite, studentskog standarda, invalidsko-boračke zaštite, pitanja izbjeglica i raseljenih lica, suzbijanja i prevencije narkomanije, omladinske politike i drugih srodnih oblasti.

## 1. SEKTOR ZA KULTURU

Sektor za kulturu, kao jedan od zasebnih segmenata Sekretarijata za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje, poslove iz svoje nadležnosti sprovodi u okviru dvije manje organizacione jedinice i to: Odjeljenja za kulturu i Odjeljenja za informisanost i rodnu ravnopravnost.

### *1.1. Odjeljenje za kulturu*

Kada je nikšićka kultura u pitanju sa zadovoljstvom možemo konstatovati da se 2023. godina može okarakterisati kao *godinom apsolutne kulturne dominacije* jer je našim sugrađanima ponudila rekordan broj raznovrsnih kulturnih sadržaja, manifestacija i festivala. To je negdje bilo i očekivano, ako se ima u vidu da je 2023. godina konačno protekla bez bilo kakvih ograničenja ili problema koji su bili karakteristični za godine koje je obilježila pandemija korona virusa. Ovako bogatom i dinamičnom kulturnom zamahu Nikšića, osvjedočenog “grada kulture” i bez sumnje kulturnog epicentra Crne Gore, važan pečat dale su i lokalne institucije kulture maksimalno se angažujući kako bi ponuda kulturnih sadržaja bila što raznovrsnija, bogatija i kvalitetnija. Podatak da smo u protekloj godini realizovali više od jednog programa dnevno najbolje svjedoči kakvu su godinu imali poštovaoci kulture u našem gradu. Više smo nego sigurni da se ovakvim uspjehom ne mogu pohvaliti ni mnogo veće i bogatije sredine u regionu.

Na posljednjem skupštinskom zasijedanju, predsjednik Opštine Nikšić podnio je inicijativu za kandidaturu Nikšića za Evropsku prijestonicu kulture za 2030.godinu, koja je jednoglasno podržana od starne svih odbornika čime se na neki način otvara novo poglavlje u kulturi našeg grada koje će zasigurno obilježiti godine koje slijede. Zahvaljući pomenutoj kandidaturi, ljubitelji kulture kako iz našeg, tako i iz drugih gradova, imaće priliku da konzumiraju još veći broj vrhunskih i raznovrsnih kulturnih sadržaja.

I u 2023. godini, Sektor za kulturu aktivno je uzeo učešće u organizaciji programskih sadržaja koji su realizovani, dajući snažan doprinos ovako bogatoj i intenzivnoj kulturnoj aktivnosti u gradu.

U godini za nama, pored poslova vezanih za organizaciju kulturnih aktivnosti, kao svoje primarne, Sektor za kulturu vršio je i poslove u okviru svojih redovnih aktivnosti i nadležnosti, a

isti se odnose na praćenje stanja, razvoj i unapređenje kulture, zatim podrške umjetničkom stvaralaštvu i realizaciji kulturnih manifestacija, kao i podsticanju razvoja kulture kroz sufinansiranje programa i projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa u kulturi.

#### 1.1.1. Nikšićka kulturna scena

Šesto izdanje programskog koncepta *Nikšićka kulturna scena* ljubiteljima kulture u našem gradu, ali i brojnim gostima koji su u protekloj godini posjetili Nikšić isporučilo je rekordan broj raznovrsnih kulturnih sadržaja.

U okviru ovog autentičnog nikšićkog kulturnog proizvoda, čije programe dominantno kreiraju i realizuju nikšićke institucije kulture u 2023. godini realizovano je gotovo nestvarnih **377** kulturnih sadržaja, od čega su **43** programa organizovana van Nikšića.

Posebno treba apostrofirati i podatak da smo u minuloj godini veoma uspješno realizovali rekordnih **20** raznovrsnih manifestacija i festivala što predstavlja više od jedne manifestacije ili festivala na mjesečnom nivou.

Analizirajući pomenute podatke, sa ponosom možemo zaključiti da smo brojnim ljubiteljima i poštovaocima kulture u našem gradu omogućili da na dnevnom nivou posjećuju više od jednog kvalitetnog kulturnog sadržaja.

Cijeneći važnost kulturnog obrazovanja mladih i to od najranijeg uzrasta potrudili smo se da gotovo trećina realizovanih programa budu sadržaji koji su namijenjeni našim mladim i najmlađim sugrađanima.

Veoma nas raduje i činjenica da su čak 43 programa realizovana van Nikšića što predstavlja širenje kulturnih dešavanja i izvan granica našeg grada, čime se dodatno promovise Nikšić kao kulturni centar, a povećava se i vidljivost, ali i afirmacija lokalnih kulturnih institucija i nikšićkih stvaralaca. Zahvaljujući uspješnoj saradnji koje su institucije kulture iz Nikšića ostvarile u prošloj godini sa institucijama kulture iz Crne Gore i regiona programi nikšićkih ustanova kulture našli su svoje mjesto na prestižnim međunarodnim manifestacijama i festivalima.

Sigurni samo da ovako impresivan rezultat ne bi bilo moguće ostvariti bez snažne sinergije između svih aktera koji oblikuju kulturnu scenu grada, a prije svih, nikšićkih institucija kulture i Opštine Nikšić, odnosno organa lokalne uprave zaduženog za oblast kulture, a to je Sektor za kulturu.

Prošla godina nije bila samo rekordna po broju realizovanih kulturnih sadržaja, već je bila rekordna i po pitanju izdvajanja finansijskih sredstava iz Budžeta opštine Nikšić za oblast kulture. Zahvaljujući povećanju sredstava u odnosu na 2022. godinu uspjeli smo da gotovo u potpunosti finasiramo ne samo redovne mjesečne programe, već i brojne kako tradicionalne, tako i novoustanovljene manifestacije i festivale koji su realizovani u prošloj godini, uz veoma skromnu finansijsku podršku resornog Ministarstva kulture i medija koja je rezultat odobrenih sredstava za projekte koje smo kandidovali na Konkursu sa sufinansiranje projekata iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva

*Tabelarni prikaz realizovanih programa na mjesečnom nivou:*

<i>Mjesec</i>	<i>Broj realizovanih programa</i>	<i>Broj realizovanih programa van Nikšića</i>
Januar	10	/
Februar	20	2
Mart	28	4
April	30	1
Maj	50	10
Jun	30	4
Jul	14	3
Avgust	31	4
Septembar	48	2
Oktobar	34	3
Novembar	36	6
Decembar	46	4
<b>UKUPNO:</b>	<b>377</b>	<b>43</b>

I ove godine, kao i svih prethodnih, Sektor za kulturu imao je značajnu ulogu u selekciji programa koji će se naći na mjesečnom repertoaru. Mjesečni repertoar koncipira se na način da sadrži programe koji su različitih žanrova, a posebno se vodi računa da budu zastupljene sve uzrasne kategorije, kako bi svaki naš sugrađanin imao mogućnost da posjeti neki zanimljiv program shodno svom senzibilitetu i interesovanjima.

Sumirajući realizovane programske segmente ponaosob, zaključujemo da je i 2023. godina dominantno protekla u znaku kulturnih sadržaja namijenjenih ljubiteljima pisane riječi. Naime, skoro trećinu od ukupnog broja programa realizovanih u prošloj godini činili su upravo sadržaji iz oblasti književnosti. U okviru ovog programskog segmenta koji podrazumijeva književne, autorske, poetske, poetsko-muzičke večeri i promocije knjiga, publikacija i monografija ukupno je realizovano čak 107 programa. Ovaj podatak nameće utisak da je protekla godina bila izuzetno plodonosna kako za prozne, tako i za poetske stvaraoce koji su svojim novim izdanjima značajno obogatili izdavačku scenu Nikšića i Crne Gore. Važno je napomenuti da smo od ukupnog broja programa njih 23 upriličili za naše najmlađe sugrađane kojima na ovaj način ukazujemo na važnost i ljepotu književnosti trudeći se da ih od „malih nogu“ usmjeravamo ka pravim vrijednostima.

Protekla godina donijela je i rekordan broj koncerata, a ljubitelji kvalitetne klasične, rok, džez, bluz i pop muzike, plesa i folklora imali su priliku da uživaju u 57 različitih koncerata koji su, usuđujemo se ocijeniti, gotovo u potpunosti zadovoljili njihove različite muzičke ukuse. Pored tradicionalnih muzičkih festivala koji su ponudili sjajne izvođače i isto takav muzički ugođaj, koncertnu sezonu obilježili su nastupi Vlatka Stefanovskog, Al Dina, Lene Kovačević, Ivana Bosiljčića i dr., a i ove godine koncertom na Trgu slobode proslavljen je praznik Opštine Nikšić uz sjajnu izvedbu Ivane Selakov i Saše Kovačevića. Naš grad bio je i domaćin jubilarnog koncerta sveltremene Branke Šćepanović kojim je obilježila 55 godina ljubavi prema crnogorskoj izvornoj pjesmi.

Teatarski zaljubljenici u gradu pod Trebjesom, koji baštini dugu pozorišnu tradiciju, a iz godine u godinu ih je sve više i više, imali su sjajan pozorišni ugođaj u 2023. godini. Veoma kvalitetan pozorišni repertoar ponudio je rafiniranoj nikšićkoj publici čak 56 žanrovski raznolikih i kvalitetnih pozorišnih ostvarenja, od kojih je 30 predstava izvedeno na večernjoj sceni, dok je za naše najmlađe sugrađane odigrano rekordnih 26 pozorišnih ostvarenja čime smo dali svoj doprinos ranom stvaranju svojevrsnog „kulta pozorišta“ kod naših najmlađih sugrađana.

Imajuću u vidu činjenicu da zbog još uvijek nezavršene rekonstrukcije Dvorca kralja Nikole ni ove godine nijesmo imali na raspologanju savremeni galerijski prostor, to nas nije omelo da realizujemo čak 31 izložbu različitih tematika. Zahvaljujući velikom entuzijazmu zaposlenih u Sekretarijatu za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje, koristeći raspoložive izložbene kapacitete u Foajeu Nikšićkog pozorišta, a u drugoj polovini godine i prostor A galerije, ljubitelji likovne umjetnosti imali su priliku da posjete, između ostalih, izložbe neponovljivog genija Uroša Toškovića, nesvakidašnjeg Krsta Andrijaševića, te mladih umjetnika Vladane Mirković, Milene Krivokapić, Stefana Delića i dr. Posebno smo ponosni na drugo izdanje izložbe „No concept 2“, koja predstavlja originalan kulturni proizvod Sekretarijata za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje, a omogućila je da 24 mlada akademska umjetnika predstavi svoje radove kako našim sugrađanima, tako i ljubiteljima umjetnosti u državi i regionu.

Kada je riječ o filmskim projekcijama, u protekloj godini bilježimo ih svega 11, od kojih su 4 vezane za dokumentarne filmove različitih tematika. Završetkom digitalizacije bioskopske opreme u sali Nikšićkog pozorištu ljubitelji „sedme umjetnosti“ dobili su priliku da istinski uživaju u najsavremenijoj filmskoj video i audio opremi, stoga je realno očekivati da broj filmskih projekcija bude znatno veći u narednom periodu. Digitalizovani bioskop svečano je otvoren, 14. septembra, svjetskom premijerom filma „Duhovi u Veneciji“, reditelja Keneta Brane, a nakon ovoga premijerno je prikazan i film „Što se bore misli moje“, u režiji Milorada Milinkovića.

U okviru JU „Zahumlje“, u godni za nama, kao novi kulturni proizvod nastao je projekat iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, pod nazivom "Imaginarijum" (latinski imago, imaginis: slika), autorke Kristine Radović, istoričarke umjetnosti, a sa ciljem da se kroz fenomen slike sagleda i afirmiše savremena umjetnička scena i kritika, te da se posebno kod mlađih generacija razvije i sugeriše vrijednosni stav o konkretnim umjetničkim djelima. Projekat je obuhvatio 6 sesija čija je osnovna tema bila fenomen slike tretiran kroz razne umjetnosti, a o ovom fenomenu govorile su renomirane ličnosti regionalne i državne kulturno-umjetničke scene prof. emeritus Sava Damjanov, dr Marijana Terić, reditelj Goran Bulajić, umjetnica Anka Gardašević, istoričarka umjetnosti Ljiljana Kardažić, dr Luka Rakojević, arhitekta Vladimir Bojković i dr Kristina Bojanović.

Sada već tradicionalna tribina „Svobodijada“, čija je urednica pjesnikinja Milica Bakrač i ove godine je zaokupila pažnju ljubitelja književnosti. Ovaj književni autorski proizvod, u

protekloj godini, imao je ukupno 12 izdanja, od kojih je najviše bilo promocija knjiga, a realizovane su i knjižvene i autorske večeri. Putem pomenute tribine, nikšićkim ljubiteljima književnosti svoj stvaralački opus, između ostalih, predstavili su dr Budimir Aleksić, Milutin Mićović, Ilija Lakušić, Aleksandar Ćuković, Milan Ružić i drugi.

Prošle godine zaživjela je i treća tribina koja se realizuje u okviru JU „Zahumlje“ Nikšić, a to je tribina „Agora“, čiji je idejni tvorac urednica kulturnih programa Anđela Peković sa ciljem da se u formi razgovora i diskusije pod kritičkom lupom učesnika obrađuju različite teme iz oblasti kulture, umjetnosti, kao i ostalih društvenih pitanja. Realizovane su dvije tribine na teme: „Mediji: od slobode do manipulacije“ i „Atina i Jerusalem“.

Pored pomenutih tribina koje nose autorsko obilježje „Zahumlja“, u 2023. godini realizovano je još 9 tribina na različite teme, a ono što naročito treba istaći kao posebne programske segmente, koje naši sugrađani nemaju baš priliku često da gledaju, jesu baletski spektakl „Izbavi nas“, u izvođenju Baletske trupe „Magnifikat“ iz Amerike i nezaboravni mjuzikl „Ljepotica i zvijer“ kojeg su inscenirali učenici Muzičke škole „Dara Čokorilo“ Nikšić.

U posljednje dvije godine kao poseban programski segment izdvojila su se i predavanja kojih je bilo ukupno 13, a odnosila su se na različite teme iz različitih oblasti. Ovdje bismo posebno izdvojili ciklus predavanja pod nazivom „Slikari i slike“, u organizaciji JU Muzeji i galerije, a u okviru kojih je predstavljeno stvaralaštvo istaknutih slikara Pabla Pikasa, Van Goga i Žan Mišela Baskijata.

Raznovrsnost repertoara koji je u prošloj godini ponuđen kulturnim zaljubljenicima u našem gradu upotpunili su i drugi zanimljivi programski sadržaji koje smo zajedno svrstali u segment pod nazivom „specijalizovani programi“, a u koje spadaju svečane akademije, prezentacije, okrugli stolovi, cjelodnevni hepeninzi za djecu, omaži, debate, programi kojima se obilježavaju značajni datumi, jubileji i slično. U okviru pomenutog programskog segmenta realizovano je ukupno 28 programa, a prvenstveno bi izdvojili programe povodom obilježavanja Međunarodnog dana Roma, Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom, zatim 110 godina postojanja i rada Gimnazije „Stojan Cerović“ i dr. Održana je i tradicionalna Svetosavska akademija, koja se u kontinuitetu održava više od tri decenije, a povodom obilježavanja Njegoševog dana upriličena je svečana akademija „Vječna zublja kamenoga mora“ u organizaciji JU Muzeji i galerije“



Pored programa koje su realizovale u našem gradu, naše institucije kulture afirmisale su „Nikšićku kulturnu scenu“ i nikšićke stvaraoce i van granica Nikšića, a publici u drugim crnogorskim gradovima i gradovima regiona prikazale su ukupno 43 programa iz sopstvene produkcije. U okviru gostujućih programa izvedeno je 20 predstava od čega su 4 bile za djecu, organizovane su 3 izložbe, održano je 10 koncerata i ukupno realizovano 10 programa iz oblasti književnosti čime je na najbolji mogući način predstavljena pozorišna produkcija Nikšićkog pozorišta, upriličeni nastupi folklornog ansambla JU „Zahumlje“ i književni programi Književnog kluba „Poenta poetika“ – JU „Zahumlje“ i JU Narodna biblioteka „Njegoš“, kao i programi JU Muzeji i galerije.

*Tabelarni prikaz vrsta realizovanih kulturnih sadržaja:*

<i><b>Vrsta kulturnog sadržaja</b></i>	<i><b>Broj programa</b></i>
Predstava za odrasle	30
Predstava za djecu	26
Koncerti	57
Izložbe	31
Filmske projekcije	7
Dokumentarni filmovi	4
Književne, autorske, poetske, poetsko-muzičke večeri	47
Promocije knjiga	36
Programi za djecu iz oblasti književnosti	24
Tribina “Svobodijada”	12
Tribina “Agora”	2
Projekat “Imaginarijum”	6
Predavanja	13

Tribina na različite teme	9
Balet	1
Mjuzikl	1
Specijalizovani programi (svečane akademije, prezentacije, okrugli stolovi, hepeninzi, omaži, debate, obilježavanje značajnih datuma...)	28
<b><i>Programi realizovani van Nikšića</i></b>  <i>predstave (16), predstave za djecu (4) koncerti (10), izložbe (3), promocije knjiga, književne večeri, radionice za djecu... (10)</i>	43
<b>UKUPNO:</b>	<b>377</b>

### 1.1.2. Manifestacije i festivali

Kao i prethodnih, tako je i u 2023. godini, Sektor za kulturu aktivno učestvovao u uspješnoj realizaciji kako tradicionalnih kulturnih manifestacija i festivala, tako i onih koje su po prvi put održane. Svjedočimo da je iz godine u godinu broj manifestacija i festivala u porastu, što samo potvrđuje, sada već odavno, stečenu reputaciju Nikšića i kao „grada festivala“. Sektor za kulturu je u ovom programskom segmentu participirao kroz pružanje neophodne organizacione i finansijske pomoći i podrške.

I ove godine Nikšić je dodatno obogatio svoju, već dovoljno, bogatu ponudu manifestacija i festivala, što je izuzetno značajno, kako u pogledu kvaliteta i unapređenja kulturne ponude u gradu, tako i valorizacije turističkih potencijala koju su umnogome aktivirani zahvaljujući brojnim turistima – posjetiocima naših festivala.

Brojnu nikšićku porodicu manifestacija i festivala od ove godine upotpunili su i novi članovi i to: novi muzički festival „Balkan soul fest“ koji je nastao iz „Nikšić gitar festivala“, jednog od najstarijih muzičkih festivala u Nikšiću, zatim Festival „Pod lipom“, dvodnevna manifestacija iz oblasti književnosti u okviru koje je ustanovljena i dodjela književne nagrade „Kosto Ninković“, potom je po prvi put realizovana i jednodnevna manifestacija za djecu „Djeca mogu sve“, a

upriličena je i muzička manifestacija „Party bus“, zahvaljujući kojoj je Nikšić, uz još dva grada, ugostio rok sastave Bjesovi i Pero Deformero koji su priredili nezaboravan koncert u Gradskom parku. Ljubitelji filma posebno su bili počastvovani prilikom da uživaju u 14. po redu Međunarodnom festivalu kratkog filma „Balkans Beyond Borders“, koji se svake godine održava u različitom gradu, a čast da ove godine bude domaćin ovom nesvakidašnjem kulturnom ugođaja pripala je upravo gradu pod Trebjesom. Takođe, ove godine naš grad bio je i suorganizator međunarodne manifestacije „Dani evropske baštine“, postajući dio velike porodice gradova koji baštine važnost očuvanja kulturnog nasljeđa.

Ni ova godina nije mogla da prođe bez tradicionalnih muzičkih festivala „Lake fest“-a, „Bedem fest“-a, „Nikšić gitar festivala“, te drugog izdanja „Fort blues rock fest“-a, a po drugi put je organizovan i „Festival korzo“. Uz manifestacije koje imaju dugu tradiciju, poput „Septembarskih dana“, „Nikšićkih književnih susreta“, „Međunarodnog festivala glumca“, Međunarodnog nikšićkog festivala knjiga „Auto(r) na korzou“, te najmlađe, Jesenjeg sajma knjiga „Anderva book“, koji je doživio svoje treće izdanje, po drugi put su realizovani i „Dani Svetog Vasilija Ostroškog“, „Karneval romana“ i „Dani porodice Romanov“.

Ovogodišnju sezonu manifestacija i festivala svojim drugim izdanjem otvorila je manifestacija „Dani Svetog Vasilija Ostroškog“, koja je održana od 8. do 12. maja, a posvećena je zaštitniku našeg grada Svetom Vasiliju Ostroškom. I ove godine bogat i raznovrstan program privukao je pažnju brojnih sugrađana, ali i gostiju iz drugih gradova države i regiona. Poseban pečat ovoj manifestaciji, pored tradicionalne Svečane litije koja je okupila oko 30000 vjernika, dali su i koncerti Crkvenog hora „Sveti novomučenik Stanko“, koji je obilježio 30 godina postojanja i rada, kao i spektakularni koncert KUD-a „Venac“ iz Gračanice.

Jedinstvena književna manifestacija „Karneval romana“, koja je po drugi put održana, u periodu od 25. do 28. maja, okupila je u Nikšiću autentične autore iz regiona koji se odlikuju originalnim stilom i glasom, a kao takvi se i savršeno uklapaju u ono što ova književna smotra i donosi. Pojam karnevalizacije u umjetnosti, odnosno karnevalizovane fantastičke književnosti, zapravo je koncept na kojem je i zasnovana manifestacija „Karneval romana“, u organizaciji JU Narodna biblioteka „Njegoš“ Nikšić. Posvećena je kulturnom evropskom piscu Miodragu Bulatoviću čija poetika obilježava drugu polovinu XX vijeka i zahvaljujući kojem je crnogorska karnevalizovana književnost prepoznata na svjetskoj književnoj sceni i čije ime nosi i nagrada koje

se dodjeljuje na otvaranju manifestacije. Prvom laureatu ove prestižne nagrade, piscu Jovici Aćinu koji je bio gost Karnevala i na njemu predstavio svoj roman "Hodočašće u Sodomu" za koji je i nagrađen, priznanje je uručila kćerka Miodraga Bulatovića, Barbara Bulatović. U sklopu manifestacije fanovi pisane riječi imali su priliku da uživaju u nizu neuobičajenih promocija, prikaza, predavanja i radionica, a većina gostiju govorila je i o svom poimanju Miodraga Bulatovića, dok su se neki od njih, poput samog Aćina, prisjetili i poznanstva sa njime.

Najmlađi nikšićki međunarodni muzički festival „Fort blues rock fest“, koju okuplja ljubitelje džez, bluz i rok zvuka, doživio je svoje drugo izdanje, a ove godine održan je u nešto drugačijem formatu i to iz tri dijela. U prvom dijelu (22. i 23. jul), na terasi Hosue paba, nastupili su zagrebačko Atomsko sklonište, Kukavice, Rudolf i britanski Norman Beaker Trio. Na istoj lokaciji drugi dio festivala bio je posvećen strip vikendu (12. i 13. avgust), dok je završni, treći dio, nazvan „Blues vikend“ (3. i 4. novembar) održan u „Zahumlju“ sjajnim koncertima nikšićkog džez i blues sastava Kind of blues sa Sanjom Raičković, The Highlanders, Cotton Pickers i The Screaming Wheels. Dobra organizacija i jasana vizija daljeg razvoja garantuju da će i ovaj festival polako, ali sigurno pozicionirati svoje mjesto na bogatoj festivalskoj mapi Nikšića.

Fenomenalan koncert beogradskog rep sastava „Beogradski sindikat“ na Trgu slobode pred brojnim posjetiocima zasigurno je obilježio, drugu po redu, trodnevnu manifestaciju „Dani porodice Romanov“, koja je održana od 14. do 17. jul, a posvećena je značaju porodice Romanov za grad Nikšić. U okviru pomenute manifestacije bendovi Džanum, Rudolf i 357 upriličili su sjajan koncert u podnožju Carevog mosta, jednog od simbola crnogorsko-ruskog prijateljstva iz doba vladavine kralja Nikole i cara Alekseja III, pod čijim je pokroviteljstvom i izgrađen ovaj velelepni objekat na Pandurici.

Najpopularniji i najposjećeniji nikšićki međunarodni muzički festival „Lake fest“(4-6. avgust), po dvanaesti put, okupio je ljubitelje starog dobrog rokenrola i elektronske muzike na unikatnoj lokaciji pokraj jezera Krupac. Ove godine organizatori su se potrudili da kvalitetnim line-up-om privuku preko 30000 posjetilaca koji su imali priliku da dožive jedinstven muzički ugođaj uz nastupe Idola, Partibrejkersa, Kerbera, YU grupe, Električnog orgazma i drugih. Ovogodišnje izdanje „Lake fest“-a, sada već svojevrsnog brenda našeg grada, posebno će ostati upamćeno po premijernom nastupu kultnog benda Bijelo dugme čija muzika asocira na „vječnost“, jer pola vijeka ispisuju istoriju roka na ovim prostorima i čije pjesme su bile i ostale dobar „mamac“ za

publiku i ljubitelje rokenrola. I ove godine svoje mjesto na „Lejku“ našli su ljubitelji elektronske muzike istinski uživajući uz fenomenalan nastup planetarno popularnih svjetskih DJ-eva Mahmuta Orhana, Džejmisa Zabiele i Toma Novija. Festival je u potpunosti ispunio očekivanja kako posjetilaca, tako i organizatora potvrđujući svoju popularnost i visoku reputaciju koju uživa kako u Crnoj gori, tako i u regionu.

Vrele avgustovske večeri ljubitelji knjige, već petu godinu zaredom, provode upoznavajući se sa djelima najpoznatijih književnika iz Crne Gore i regiona, a u okviru međunarodnog nikšićkog festivala knjiga „Auto(r) na Korzou“, koji je održan od 3. do 17. avgusta, na Trgu slobode. Pored autorskih i književnih večeri, te promocije knjiga, važan segment ovog zanimljivog književnog ugođaja bio je i mini sajam knjiga koji je okupio najeminentnije izdavače iz Crne Gore i regiona nudeći našim sugrađanima, ali i gostima sa strane svoja najnovija izdanja.

Drugi po redu popularni ljetnji nikšićki međunarodni muzički festival „Bedem fest“, ove godine održan je posljednjeg avgustovskog vikenda (25. i 26. avgusta) i to po prvi put u podnožju Tvrđave Bedem. Posjetioci, 14. po redu, „Bedem fest“-a bili su počašćeni koncertima izvođača koje gotovo da nijesu imali priliku čuti uživo ni u Crnoj Gori niti u regionu i to je ono što je muzički program ovog festivala učinilo posebnim i privlačnim za sve generacije i ljubitelje različitih muzičkih žanrova. Stoga su nastupi neponovljivog sastava Mostar sevdah reunion, vječne Zdenke Kovačiček, zagrebačkog kultnog benda Drugi način i legendarnog Dada Topića privukli istinske ljubitelje dobrog zvuka i vratili „Bedem fest“-u mjesato koje mu pripada.

Bezmalosamo osam decenija praznik našeg grada obilježava se tradicionalnom manifestacijom „Septembarski dani“, u okviru koje je ove godine realizovano rekordnih 48 raznovrsnih kulturnih sadržaja, namijenjenih različitim ukusima i praktično za sve generacije. Pored festivala „Korzo“ i Jesenjeg sajma knjiga „Anderva book“ koji su realizovani u okviru ovogodišnje manifestacije od pregršt kvalitetnih programa posebno bi izdvojili, sada već tradicionalni koncert na Trgu slobode, na kojem su nastupili Ivana Selakov i Saša Kovačević, kao i tri koncerta koje je Dom omladine Beograd poklonio našim sugrađanima povodom praznika, a na kojima su nastupili VIS „Tetke“, kubanski „Salsa y punto“ i sastav „Monday blues“.

Jedinstven spoj kulture, dobre zabave i tradicije koncept je festivala „Korzo“, koji je ove godine održan po drugi put i to u dva dana (1. i 2. septembra), a bio je posvećen istaknutom dječijem piscu Draganu Raduloviću koji je ostavio dubok trag u odrastanju čitave jedne generacije.

Festival je otvoren izložbom fotografija Nikšića, dok je drugog dana, u ulici Jospia Sladea, priređen cjelodnevni kultuno-umjetnički program kojeg je krunisao nezaboravnim nastupom novosadski rok-pop bend „Garavi sokak“, uz i ove godine sjajnu organizaciju Turističke organizacije Nikšić.

Već treću godinu zaredom kraj septembra (23-27. septembra) rezervisan je za književnu manifestaciju Jesenji sajam knjiga „Anderva book“ koja nas okuplja oko knjige, oko čitanja i oko pisanja. Slogan ovogodišnjeg Sajma, kojeg uspješno organizuje JU Narodna biblioteka „Njegoš“, bio je „Carpe diem carpe librum“ (Iskoristi dan, zgrabi knjigu) poručujući da jedan dan nikako ne može biti u potpunosti i na pravi način iskorišten ako nije posvećen čitanju i promišljanju o onom što čitamo. Na Sajmu su svoja izdanja predstavili izlagači iz zemlje i regiona, a u okviru pratećeg programa realizovano je 15 raznovrsnih književnih sadržaja za sve generacije. Gost Sajma bio je poljski pisac i prevodilac Macijel Plaza, a pored njega predstavili su se Marko Šelić Marčelo, Zoran Živković, Danica Vukićević, Zlatimir Gajić, Dragan Lakićević Lakas i drugi. U segmentu za djecu, koji je i ove godine bio nezaobilazan, održane su kreativne radionice, predstavljen klub „malih-velikih pisaca“, a upriličeno je i druženje sa dječijim piscem Dejanom Đonovićem. Svečano otvaranje manifestacije muzički je obojio, sjajnim nastupom, gitarski duo Srđan Bulatović i Darko Nikčević.

Ove godine svoje „punoljetstvo“ doživio je i najstariji međunarodni muzički festival „Nikšić guitar fest“ (5-8. oktobar) koji već 18 godina promovise i popularizuje gitaru kao muzički instrument, ali i unapređuje muzičke scenu Nikšića. Ovogodišnje izdanje festivala, pored tri sjajna koncerta klasičnih gitarista iz Hrvatske, Rusije i Njemačke, ostaće upamćeno i po pokretanju novog festivala „Balkan soul fest“. Na otvaranju festivala nastupio je poznati hrvatski kompozitor i gitarista Neno Munitić, osvajač brojnih međunarodnih nagrada, najvećim dijelom izvodeći svoje autorske kompozicije. Drugog dana predstavio se Anton Baranov, ruski gitarista koji se etablirao kao jedan od vodećih gitarista današnjice, a njegova izvedba kompozicija Šopena, Paganinija, Čajkovskog i drugih razgalila je srca ljubitelja klasične muzike. Festival je zatvorio njemački gitarista Gerhard Rajhenbah, koji više od 40 godina nastupa kao solista i sa orkestrima širom svijeta, a odlikuje ga veliki solistički repertoar sa više od 35 različitih programa. Nikšićkoj publici predstavio se izvođenjem djela Baha, Bramsa, Asada i drugih.

Pozorišna svetkovina, „Međunardoni festival glumca“, po 19. put, okupila je teatarske zaljubljenike u gradu pod Trebjesom i omogućila da, u periodu od 6. do 11. novembra, naš grad bude regionalni epicentar pozorišnog života. Osobena nikšićka pozorišna smotra jedna je od rijetkih, ako ne i jedina, koja je u svojoj osnovi posvećena isključivo glumcu i glumi kao osnovama dramske umjetnosti. Nikšićka publika autentičnog pozorišnog senzibiliteta i ove godine je imala priliku da izživa u fenomenalnom festivalskom repertoaru kojeg su činile pet impresivnih, žanrovski različitih, teatarskih ostvarenja, u izvođenju eminentnih pozorišnih trupa iz Crne Gore i regiona. Ovogodišnji festival održan je pod sloganom „Tako je (ako vam se tako čini)“, a obilježila su ga velika rediteljska imena poput Paola Mađelija, Kokana Mladenovića, Veljka Mićunovića, vječnog Jagoša Markovića i drugih. I ove godine tražila se karta više za sjajne predstave „Ivanov“, Narodnog pozorišta iz Sarajeva, „Očevi i oci“, Narodnog pozorišta iz Beograda, „Brod za lutke“, Narodnog pozorišta iz Bitolja, „Ćelava pjevačica“, Centra za kulturu Tivat i „Gospođica“, Narodnog pozorišta Republike Srpske iz Banja Luke čiji su se glumci borili za vrijedne glumačke nagrade. Stručni žiri na, čelu sa proslavljenom glumicom Ljiljanom Blagojević, nije imao lak zadatak da od najboljih izabere najbolje, a sve donesene odluke bile su jednoglasne, tako je Gran pri za najbolju žensku ulogu pripao Olgi Odanović, za ulogu gospođe Borio u predstavi „Ćelava pjevačica“, dok je Gran pri za najbolju mušku ulogu zavrijedio Branko Vidaković, za ulogu gospodina Borio, takođe, u predstavi „Ćelava pjevačica“. Nagrade za najbolju epizodnu žensku i mušku ulogu pripale su Vanji Ejduš za ulogu Elizabete Medaković, u predstavi „Očevi i oci“ i Aleksandru Vučkoviću za ulogu Mihajla Medakovića u istoimenoj predstavi, dok su nagradom za partnersku igru ovjenčani Sena Đorović i Miloš Đorđević za uloge Nanke i Milutina Medakovića u predstavi „Očevi i oci“. U čast nagrađenih, a na zatvaranju Festivala, odigrana je predstava „Za sad je sve OK“, u produkciji Kruševačkog pozorišta, čime je stavljena tačka na još jednu nikšićku festivalsku priču čiji je uspješni organizator Nikšićko pozorište. Nagrada „Veljko Mandić“, koja se bijenalno dodjeljuje za izuzetan doprinos u pozorišnom stvaralaštvu ove godine pripala je rođenom Nikšićaninu, glumcu Vladanu Gajoviću, članu Narodnog pozorišta u Beogradu.

Manifestacija koja baštini najdužu tradiciju, začetu sada već davne 1969. godine, „Nikšićki književni susreti“, po 26. put zaokupila je pažnju brojnih ljubitelja pisane riječi u gradu pod Trebjesom. Sada već tradicionalno, u periodu od 21. do 24. decembra, ova kulturna književna svetkovina, ove godine isporučila je 10 kvalitetnih programa podijeljenih u dva segmenta, za djecu i za odrasle. Slogan ovogodišnjih Susreta bio je citat Tomasa Mana: „Najljepše osjećanje koje sam

imao u životu, to je – divljenje tuđem djelu, a pored promocije knjiga prošlogodišnjih pobjednika, priliku da svoje stvaralaštvo predstave nikšićkoj publici imali su Ranko Krstajić, Vladimir Aksentijević, Jasmina Ahmetagić, Laura Barna i drugi. Nemjerljivo značajan segment ove manifestacije posvećen je i djeci, a za njih je priređena Novogodišnja čarolija malih-velikih pisaca Narodne biblioteke „Njegoš“ i upriličeno druženje sa dječijim piscima Jelenom Vukić i Žarkom Vučinićem. Na završnoj večeri upriličeno je Veče poezije nikšićkih pjesnika i njihovih gostiju, a uručene su i nagrade ovogodišnjim pobjednicima. Na Konkursu za neobjavljeni tekst u kategoriji poezije pristiglo je 17 rukopisa, a žiri je jednoglasno odlučio da prva nagrada pripadne Boju Pižurici iz Novog Sada, druga našem sugrađaninu Šćepanu Popoviću, dok je treća pripala Senadu Užičaninu iz Zenice. Nagrađenim pjesnicima uručena je plaketa, a njihovi rukopisi će biti publikovani u okviru izdavačke djelatnosti JU Narodna biblioteka „Njegoš“ i predstavljeni javnosti na narednim Susretima.

### 1.1.3. Nove manifestacije i festivali

I ove godine Nikšićka kulturna scena obogaćena je novim manifestacijama i festivalima koji pretenduju da postanu tradicionalni, a koji su već svojim premijernim izdanjem opravdali očekivanja i pobrali simpatije publike.

Dječija manifestacija „Djeca mogu sve“, u organizaciji Agencije „D models“ iz Nikšića, održana je 4. juna, u vidu cjelodnevnog hepeninga za naše najmlađe sugrađane, a na Trgu slobode okupila je talentovane mališane iz predškolskih ustanova, osnovnih i plesnih škola iz Nikšića, koji su predstavili svoje umjeće u pjevanju, igri, recitaciji ali i drugim aktivnostima.

U okviru ovogodišnjeg izdanja 18. Nikšić gitar festivala“ promovisan je novi festival „Balkan soul fest“, koji je 6. oktobra, imao premijerno izdanje okupivši dugogodišnje prijatelje Gitar festa. Još uvijek se prepričava nezaboravan muzički ugođaj koji su te večeri priredili jedan od najboljih gitarista sa ovih prostora poznat po svojoj izuzetnoj vještini sviranja i kreativnosti u muzičkom izražavanju Vlatko Stefanovski, kantautor Al Dino, ženska klapa „Bisernice Boke“ i gitarista Dua „Intime“ Ljubomir Perišić, dok je specijalni gost večeri bio proslavljeni glumac, naš Nikšićanin, Andrija Milošević sa svojim karakterističnim glumačkim bravurama. Kako su kazali organizatori, od ove godine se ukazala potreba da se ova programska cjelina izdvoji kao novo dešavanje koje će ubuduće da okuplja i druge, ne samo klasične gitarske umjetnike iz svijeta i regiona. Novi festival će u narednim godinama okupljati širu publiku koja je prethodnih 18 godina rasla zajedno



sa „Nikšić gitar festivalom“, a grad pod Trebjesom afirmisao gitaru kao instrument u još širem kontekstu.

Književnim sladokuscima još jedan lijep ugođaj upriličilo je premijerno izdanje novog festivala „Pod lipom“, u organizaciji Art kluba „Prvo pismo“ iz Nikšića, koji je održan 3. i 4. novembra u našem gradu, a pod sloganom „(P)osjeti Festival“. Dvodnevni festival realizovan je poetskom večeri posvećenoj crnogorskim liričarima Vitu Nikoliću, Lesu Ivanoviću i Novici Tadić, kao i svečanim uručenjem novoustanovljene književne nagrade „Kosto Ninković“ čiji je prvi laureat pjesnik, esejista i romanopisac Milutin Mićović. Takođe, uručene su i nagrade pobjednicima pjesničkog konkursa „Bez granica“, koji je organizovao Art klub „Prvo pismo“, koji je ime dobio po nazivu Ninkovićeve posljednje zbirke poezije. Na konkursu se prijavilo 77 pjesnikinja i pjesnika, a žiri je odlučio da za najljepšu pjesmu proglasi „Tajnu muzeja“, autora Rada Šupića iz Lazarevca, druga nagrada pripala je Branki Blagojević iz Gradiške za pjesmu „Ljekovita staza“, dok je treće mjesto osvojila pjesma „Majka“ nikšićke pjesnikinje Nikoline Kovačević.

#### 1.1.4. Premijere Nikšićkog pozorišta

Minula godina bila je izuzetno uspješna i polodonosna za JU Nikšićko pozorište koje je svoje vjerne ljubitelje pozorišne umjetnosti obradovalo sa rekordna tri premijerna projekta iz sopstvene produkcije, čime se ne mogu pohvaliti ni mnogo veće teatarske kuće kako u državi, tako i regionu. Po prvi put nakon dužeg niza godina realizovana je i premijera dječije predstave, dok su dvije premijere pripremljene za večernju scenu.

Predstava za djecu „Bajka o elektricitetu“, premijerno je izvedena 21. marta, po tekstu poznate spisateljice Milene Bogavac, a dramaturgiju, adaptaciju i režiju potpisuje mladi nikšićki reditelj Milo Vučinić. Predstava otkriva bitne, ali i zaboravljene istine iz perioda odrastanja i produktivnog stvaralačkog rada poznatog naučnika Nikole Tesle. U glumačkoj podjeli su nikšićki glumci: Milica Kekić, Stevan Vuković, Gordana Mićunović, Jovan Krivokapić, Boban Čvorović, Anja Drljević, Nikola Vasiljević i Kristijan Blečić, kao i podgoričanka Maja Stojanović. Scenografiju za predstavu uradila je Vesna Sušić, kostime Olivera Eraković, a za muziku su se pobrinuli Sara Mićunović i Luka Jovanović.

Premijerni projekat za večernju scenu „Uloga moje porodice u (filmu o) svjetskoj revoluciji“, izveden 5. maja, nastao je po motivima romana Bore Ćosića za kojeg je dobio NIN-ovu nagradu, a na scenu ga je postavio reditelj Aleksandar Lukač. Ovaj, u isto vrijeme, tragičan i komičan komad bavi se nasušnim potrebama malog čovjeka da ostavi neki trag o sebi za vječnost. Na tom putu ga sprječavaju kako ogromne istorijske okolnosti, tako i, često, vrlo ograničene mogućnosti. Glumački ansambl predstave čine: Stevan Vuković, Maja Stojanović, Milica Kekić, Gordana Mićunović, Jovan Krivokapić, Boban Ćvorović, Ana Drljević, Nikola Vasiljević i Kristijan Blečić. Scenografiju za ovaj projekat potpisuje Vesna Sušić, kostime je uradila Olivera Eraković, a za muziku su bili zaduženi Sara Mićunović i Luka Jovanović.

Pred sam kraj godine, tačnije 30. novembra, realizovana je i druga premijera za večernju scenu, duodrama „Pluća“, rađena po tekstu savremenog britanskog dramskog pisca i reditelja Dankana Mekmilana, koji se u svojim komadima bavi modernim sociopolitičkim temama, a kroz rediteljski rukopis Andreja Nosova, koji je režirao više od dvadeset nagrađivanih i dugo igranih predstava u pozorištima u Srbiji i regionu, a prepoznat je kao borac za pozorište kroz nezavisnu pozorišnu produkciju i umjetničku fondaciju. Tema ove prilično dinamične duodrame su muško-ženski odnosi, problemi sa kojima se suočavaju mladi bračni parovi, nesnađenost u društvenom trenutku, socijalna i egzistencijalna nesigurnost, što sve utiče na zapitanost da li u svijetu, ovakvom kakav je, treba stvarati novi život. Glumački par Stevan Vuković i Maja Stojanović ispunili su očekivanja publike i to kroz dramaturški izuzetno zahtjevnu glumačku formu. Autorski tim sačinjavali su Ivan Vuković, koji je uradio prevod komada „Pluća“, Vesna Sušić koja se pobrinula za scenografiju, kostime je uradila Marija Marković, dok je Nemanja Calić bio zadužen za dizajna svijetla.

#### 1.1.5. Učešće na Međunarodnom sajmu knjiga u Beogradu

Po sloganom „Nikšić grad kulture“, po prvi put je ove godine Opština Nikšić preko organa lokalne uprave zaduženog za oblast kulture – Sekretarijata za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje, a zajedno sa institucijama kulture iz našeg grada i Turističkom organizacijom Nikšić učestvovala na najvećoj regionalnoj kulturnoj manifestaciji *66. Međnarodnom sajmu knjiga u Beogradu*, koji je održan od 21. do 29. oktobra, što je bila prilika da se, prije svega, predstavi rad i izdavačka djelatnost naših ustanova kulture, ali i promiše grad Nikšić i njegovi kulturni i turistički potencijali. Ovaj svojevrsni praznik knjige omogućio je i niz susreta čelnika Opštine i ustanova kulture sa brojnim intelektualcima koji su posjetili nikšićki štand koji je izazvao

ne očekivano veliko interesovanje, a upravo tada se rodila i ideja da se Nikšić kandiduje za Evropsku prijestonicu kulture jer posjeduje sve neophodne potencijale za pomenutu kandidaturu.

#### 1.1.6. Kandidatura Nikšića za evropsku prijestonicu kulture za 2030. godinu

Sa namjerom da grad pod Trebjesom postane istinski kulturi centar ne samo Nikšića i Crne Gore, već i Evrope, odbornici Skupštine opštine Nikšić, na, 18. po redu skupštinskom zasijedanju, održanom 28. decembra, jednoglasno su podržali inicijativu predsjednika Opštine da grad Nikšić uđe u proces kandidature za titulu Evropske prijestonice kulture za 2030. godinu. Pomenuta inicijativa poslata je predsjedniku Vlade Crne Gore na dobijanje saglasnosti. Imajući u vidu značaj Nikšića kao kulturnog centra kroz njegovu modernu istoriju, te bogatu kulturnu baštinu i potencijale razvoja u oblasti kreativnih industrija, sigurni smo da će pomenuta inicijativa biti prihvaćena, a to će značiti da je pred nama jedan izazovan, dugotrajan i odgovoran proces koji zahtijeva podršku svih struktura kako na lokalnom, tako i na državnom nivou.

#### 1.1.7. Međunarodno muzičko takmičenje „Crna Gora u ritmu Evrope“

Otkad postoji međunarodno muzičko takmičenje „Crna Gora u ritmu Evrope“, koje predstavlja svojevrsnu Evroviziju za djecu i mlade, Opština Nikšić je redovan učesnik, a po četvrti put je ovim projektom koordinirao Sektor za kulturu. Nakon sprovedene audicije u kojoj su učestvovala djeca osnovnoškolskog i srednješkolskog utраста odabrano je šest djevojčica koje su predstavljale Nikšić u finalu ovog najmasovnijeg muzičkog takmičenja u regionu, koje je održano, 16. jula, na Dvorskom trgu na Cetinju. Naš grad je, po propozicijama takmičenja, predstavljao Ambasadu San Marina sa pjesmom „Adrenalina“, a nastupile su Lara Baltić, Nikolina Todorović (pjevanje), Ljubica Kostić, Ksenija Lalatović, Vasilisa Jovićević i Mia Kostić (ples) i osvojile 6. mjesto. Zahvaljujući sjajnom nastupu na pomenutom finalu naše sugrađanke počastvovane su prilikom da nastupe u revijalnom dijelu muzičkog takmičenja „Srbija u ritmu Evrope“, koje je održano, 23. oktobra u Zrenjaninu.

#### 1.1.8. Ostali poslovi Sektora za kulturu

Sektor za kulturu, kao i svih prethodnih, potrudio se da i ove godine marketinški djeluje na način što je prezentovao i promovisao sva kulturna i važnija sportska dešavanja u gradu putem sada već dobro poznatih facebook stranica „Nikšić kultura sport“ i „Nikšić – grad kulture i sporta“ koje u narednoj godini obilježavaju deceniju postojanja, a koje su redovno ažurirane shodno

dešavanjima koje je bilo potrebno najaviti. Uspostavljanjem saradnje sa sajtovima „Grad kulture“ i „Grad sporta“ koji sve sadržaje sa naših stranica distribuiraju i na svojim platformama dodatno smo unaprijedili kvalitet informisanja naših sugrađana o kulturnim dešavanjima u gradu.

Sektor za kulturu je, shodno svojim nadležnostima, obavljalo i poslove predlaganja planova i programa u pogledu razvoja kulture, zatim je pratilo realizaciju predloženih mjera, kao i vršilo upravni nadzor i poslove u vezi sa ostvarivanjem prava osnivača prema javnim ustanovama. Davana su i mišljenja i pripremani predlozi akata o davanju saglasnosti na statute, izvještaje o radu, programe rada i druge akte javnih ustanova i ostvarivani su svi vidovi saradnje u ovim oblastima.

## ***1.2. Odjeljenje za informisanost i rodnu ravnopravnost***

U toku 2023. godine, Odjeljenje za informisanost i rodnu ravnopravnost pratilo je stanje i težilo unapređenju rodne ravnopravnosti i predlagalo mjere i aktivnosti u pogledu unapređenja i ostvarivanja rodne ravnopravnosti. Tačnije, Odjeljenje je redovno prikupljalo podatke o broju korisnika/ca po pitanju različitih usluga koje pružaju JU Centar za socijalni rad za opštine Nikšić, Plužine i Šavnik i Zavod za zapošljavanje Crne Gore – Biro rada Nikšić. Takođe, Odjeljenje statistički prati stanje zastupljenosti žena u organima opštine, javnim preduzećima, ustanovama, upravljačkim strukturama tijela i institucija čiji je osnivač Opština.

U skladu sa zakonom, poslovima i zadacima koji se obavljaju u Odjeljenju, realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Od 02. do 04. 03. 2023. godine prisustvo seminaru u Bečićima na temu: „Rodno odgovorno budžetiranje u opštinama”, u organizaciji Ženske alijanse Crne Gore;
- Od 03. do 06.11. 2023. godine prisustvo na trodnevnoj obuci u Andrijevići na temu: „Jačanje podrške ljudskim pravima LGBTIQ osoba u lokalnim samoupravama u Crnoj Gori”;

- Dana, 30.06.2023. godine, u Hotelu Cue u Podgorici, održana radionica na temu: „Rodno odgovorno novinarstvo“ u organizaciji Duške Pejović. Radionica je održana u okviru projekta „Orodnjavanje medijskog prostora u Crnoj Gori“, finansiranog od strane Ministarstva ljudskih i manjinskih prava;
- Dana, 02.11.2023. godine, u Omladinskom centru u Nikšiću, održana radionica na temu: „Na putu jednakosti“, u saradnji sa NVO „Cazas“. Cilj pomenute radionice je upoznavanje i edukacija o LGBTI pravima i mehanizmima za njihovu zaštitu koji finansira Ministarstvo za ljudska i manjinska prava;

## **2. SEKTOR ZA OBRAZOVANJE I SOCIJALNO STARANJE**

### ***2.1. Odjeljenje za obrazovanje***

#### **2.1.1. Prvostepena komisija za usmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama**

Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje, kao organ lokalne uprave nadležan za poslove obrazovanja, vrši usmjeravanje/reusmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama u odgovarajuće vaspitno-obrazovne programe, na osnovu predloga Prvostepene komisije za usmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama.

Zavisno od posebne obrazovne potrebe djeteta Komisija predlogom o usmjeravanju/reusmjeravanju određuje odgovarajući obrazovni program, dodatnu stručnu pomoć, kadrovske, prostorne, materijalne i druge uslove koji moraju biti obezbijeđeni. U vaspitno-obrazovnim ustanovama izrađuju se individualni razvojno-obrazovni planovi za svako dijete za koje postoje preporuke Komisije za usmjeravanje. Zavod za školstvo organizuje mobilne timove radi pružanja dodatne stručne pomoći u redovnom školovanju djeci kojoj je ova pomoć neophodna.

Komisija je u 2023. godini održala 11 sjednica na kojima je usmjerila **34**, a reusmjerila **25** djece u odgovarajuće vaspitno-obrazovne ustanove, za **1** dijete je predloženo ukidanje rješenja,

dok je za 2 djece zaključeno da nemaju očuvane sposobnosti i potencijale za bilo kakav organizovani oblik obrazovanja u bilo kojoj postojećoj obrazovnoj instituciji (ukupno **62** djece).

Na sjednicama Komisije koje su održane:

1. Dana, 03.02.2023. godine usmjereno je 4 djece;
2. Dana, 03.03.2023. godine usmjereno je 4, a reusmjereno 1 dijete;
3. Dana, 30.03.2023. godine usmjereno je 1, reusmjereno je 6 djece; a za 1 dijete je zaključeno da nema očuvane sposobnosti i potencijale za bilo kakav organizovani oblik obrazovanja u bilo kojoj postojećoj obrazovnoj instituciji;
4. Dana, 11.05.2023. godine reusmjereno je 5 djece, a za 1 dijete je zaključeno da nema očuvane sposobnosti i potencijale za bilo kakav organizovani oblik obrazovanja u bilo kojoj postojećoj obrazovnoj instituciji;
5. Dana, 08.06.2023. godine reusmjereno je 7 djece;
6. Dana, 21.06.2023. godine usmjereno je 6, a reusmjereno je 2 djece;
7. Dana, 07.07.2023. godine usmjereno je 5, a reusmjereno je 1 dijete;
8. Dana, 28.09.2023. godine usmjereno je 5, a reusmjereno je 1 dijete;
9. Dana, 27.10.2023. godine usmjereno je 4, a reusmjereno je 1 dijete;
10. Dana, 08.12.2023. godine usmjereno je 2, reusmjereno je 1 dijete; a za 1 dijete je predloženo ukidanje rješenja;
11. Dana, 21.12.2023. godine usmjereno je 3 djece.

Komisija je u 2023. godini usmjerila odnosno reusmjerila djecu u sledeće vaspitno-obrazovne ustanove:

- u predškolske ustanove usmjereno je 15 djece, od čega 2 djece imaju mogućnost da koriste usluge u okviru JU Resursni centar za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović” – Kotor;

- u osnovne škole usmjereno je 20 djece, a 15 djece je reusmjereno, od čega 2 djece imaju mogućnost uključivanja u dopunske aktivnosti u okviru JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić;
- u srednje škole je usmjereno 1 dijete, a 8 djece je reusmjereno;
- za 2 djece je predloženo uključivanje u aktivnosti u okviru JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić jer nemaju očuvane sposobnosti i potencijale za bilo kakav organizovani oblik obrazovanja u bilo kojoj obrazovnoj ustanovi;
- za 1 dijete je predloženo ukidanje rješenja.

Za potrebe Komisije u izvještajnoj 2023. godini obavljani su sledeći stručno-administrativni poslovi:

1. Izrada rješenja o imenovanju Komisije;
2. Pružanje obavještenja roditeljima djece sa posebnim obrazovnim potrebama sa radom Komisije i značajem usmjeravanja djece u odgovarajuće vaspitno-obrazovne programe;
3. Pružanje pomoći roditeljima prilikom popunjavanja zahtjeva za usmjeravanje/reusmjeravanje i dokumentacije koju je potrebno dostaviti;
4. Skeniranje i slanje zahtjeva i cjelokupne dokumentacije elektronskim putem Komisiji za svako novoprijavljeno dijete;
5. Traženje izvještaja o obrazovnim postignućima djece vaspitno-obrazovnim ustanovama: predškolskim ustanovama, školama, resursnim centrima i prosleđivanje istih Komisiji;
6. Zakazivanje testiranja djece;
7. Zakazivanje sjednica Komisije;
8. Vođenje zapisnika;
9. Izrada obrazaca 2 za svako usmjereno/reusmjereno dijete;
10. Izrada rješenja o usmjeravanju/reusmjeravanju djece;
11. Izrada preporuka za usmjerenu/reusmjerenu djecu i slanje vaspitno-obrazovnim ustanovama;
12. Dostavljanje rješenja za svako usmjereno/reusmjereno dijete Ministarstvu prosvjete i JU Centru za socijalni rad;

13. Izrada rješenja o naknadi za rad Komisije;
14. Vođenje evidencije o usmjeravanju/reusmjeravanju djece - elektronski (tabelarno) i u matičnom registru evidencije;
15. Izdavanje uvjerenja o na zahtjev roditelja;
16. Vođenje službenih zabilješki;
17. Saradnja za komisijama iz drugih opština; i
18. Izrada drugih dopisa vaspitno-obrazovnim ustanovama, odgovora na zahtjeve i obavještenja u vezi sa radom Komisije i usmjeravanjem/reusmjeravanjem djece.

Od kada je Komisija počela sa radom do kraja 2023. godine, u predškolske ustanove, škole, Dnevni centar, Resursne centre i posebne ustanove je usmjereno **430** djece sa namjerom da se obrazuju u uslovima koji odgovaraju njihovim interesima, sposobnostima i potrebama. Time im se obezbijedilo pravovremeno uključivanje u odgovarajuće programe vaspitanja i obrazovanja i stvaranje odgovarajućih uslova koji omogućavaju optimalan razvoj i jednake mogućnosti obrazovanja kao i ostaloj djeci.

Kroz komunikaciju sa kadrovima iz predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola, posebnih ustanova i NVO sektorom zapaženo je da uvođenjem inkluzivnog obrazovanja djeca s posebnim obrazovnim potrebama postižu napredak na planu obrazovanja, socijalizacije, emocionalne sigurnosti, samopoštovanja, samostalnosti, kao i u smanjenju isključenosti po bilo kom osnovu.

Pripremanje stručnih materijala za sjednice SO Nikšić koje su održane:

- Dana, 27.04.2023. godine;
- Dana, 30.06.2023. godine;
- Dana, 05.08.2023. godine;
- Dana, 11.10.2023. godine;
- Dana, 27. i 28.12.2023. godine.

1. Postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama – 2 zahtjeva;
2. Priprema materijala za dodjeljivanje stipendije dobitnicima diplome „Luča“: javnog konkursa, zahtjeva, rješenja, dopisa...;



3. Odbijanje zahtjeva za dodjeljivanje stipendije dobitnicima diplome „Luča“ – 6 zahtjeva;
4. Priprema materijala za dodjeljivanje Studentske nagrade Opštine Nikšić za 2023. godinu:
  - predlog komisije za dodjelu Studentske nagrade,
  - Odluka predsjednika Opštine o dodjeli Studentske nagrade;
5. Priprema materijala za sufinansiranje programa rada sportskih klubova za 2023. godinu:
  - rješenja o obrazovanju Komisije za raspodjelu sredstava za sufinansiranje programa rada sportskih klubova;
  - javnog konkursa,
  - prijavnog obrasca,
  - rang liste,
  - predloga komisije o raspodjeli sredstava za opštinske klubove;
  - predloga komisije o raspodjeli sredstava za neopštinske klubove;
  - odluka o uplati sredstava FK „Sutjeska“;
  - odluka o uplati sredstava KK „Sutjeska“;
  - rješenja o dodjeljivanju sredstava – 58 rješenja;
  - rješenja o odbijanju zahtjeva - 1 rješenje;
  - izjava o odricanju od prava na žalbu – 58 izjava;
  - ugovora o dodjeljivanju sredstava – 58 ugovora;
  - postupanje po zahtjevima (2) za slobodan pristup informacijama DŽK „Straševina“, a u vezi sa tim donošenje obavještenja (2) i službenih zabilješki (2);
  - pomoć u izradi 3 zapisnika o radu Komisije.

#### 2.1.2. Učenički i studentski standard

Maturantima srednjih škola, sa prebivalištem u opštini Nikšić urađena su Rješenja o priznavanju prava na stipendiju po osnovu diplome „Luča“ za odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i primjerno vladanje u osnovnoj i srednjoj školi, za studijsku 2023/2024. godinu na osnovu dostavljene potrebne dokumentacije i dokaza o upisu I godine studija – 53 rješenja, studentima II godine - 20 rješenja, III - 23, IV - 2, I master - 12, II master - 11, V godine - 4 i VI godina –1 rješenje. Ukupno 126.

Stipendija se dodjeljuje za studijsku 2023/2024. godinu, za 10 mjeseci u mjesečnom iznosu od 110,00 €.

Urađeno je 6 rješenja kojima se zahtjevi studenata za dodjelu stipendije odbijaju kao neosnovani.

Komisija za dodjelu Studentske nagrade Opštine Nikšić za 2023 godinu je imenovana Odlukom Skupštine opštine Nikšić, broj: 01-030-238 od 30.06.2023. godine.

Nagrada najboljim studentima se dodjeljuje na svečanoj sjednici Skupštine, povodom praznika Opštine – 18. septembra.

Urađeni su stručni i administrativni poslovi za potrebe Komisije. Komisija je održala sastanak 05.09.2023. godine na kojem je razmatrala 11 prijava i izvršila izbor 7 kandidata za dodjelu Nagrade studentima koji su postigli izuzetan uspjeh u studiranju, sa prosječnom ocjenom koja nije manja od 9,50, pri čemu se nagrada dodjeljuje u visini 1,5 (jedne ipo) prosječne zarade u Crnoj Gori, za mjesec koji prethodi mjesecu dodjele nagrade.

Na osnovu podnesenih zahtjeva i potrebnih dokumenata, studentima koji studiraju van Crne Gore izdata su Uvjerenja o visini mjesečnih prihoda po članu domaćinstva, radi ostvarivanja prava na smještaj u studentskim domovima - 64.

Zbog novonastale situacije sa korona virusom nijesmo školama dostavljali spiskove djece dorasle za upis u osnovnu školu kako je predviđeno Izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, već ih je organ državne uprave nadležan za poslove matične evidencije direktno dostavio školama.

Pružana su obavještenja studentima (telefonom i lično) o konkursima za dodjelu stipendija, nagrada i upisa prvaka.

## ***2.2.Odjeljenje za boračku i invalidsku zaštitu***

Oblast boračko invalidske zaštite obuhvata zaštitu boraca, porodica palih boraca, ratnih i mirnodopskih vojnih invalida, civilnih invalida rata i članova porodica umrlih boraca, vojnih invalida i civilnih invalida rata.

Poslove iz ove oblasti Sekretarijat za kulturu,sport,mlade i socijalno staranje obavlja kao prenesene zbog racionalnijeg i efikasnijeg ostvarivanja prava i obaveza građana.

Sredstva za boračku i invalidsku zaštitu obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

Osnovna prava korisnika su: lična invalidnina (ratni vojni invalidi,mirnodopski vojni invalidi i civilni invalidi rata), dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, ortopedski dodatak, porodična invalidnina po poginulom borcu, porodična invalidnina po umrlom invalidu (ratni vojni invalidi, mirnodopski vojni invalidi i civilni invalidi rata) , uvećana porodična invalidnina, novčana naknada materijalnog obezbjeđenja boraca (OR-a 1912- 1918.god i NOR-a 1941-1945.god),novcana naknada MO, porodični dodatak, zdravstvena zaštita, ortopedska pomagala, besplatna i povlašćena vožnja i pogrebni troškovi.

U 2023. godini prema evidenciji ovog Sekretarijata bio je sljedeći broj korisnika:

- ličnih – ratnih i mirnodopskih vojnih invalida - 94 korisnika;
- ličnih – ratnih i mirnodopskih vojnih invalida iz oružanih sukoba započetih 1991/92.godina – 42 korisnika;
- porodičnih invalida po osnovu poginulih boraca u oružanim sukobima započetim 1991/92.godina, 24 korisnika;
- porodičnih invalida po osnovu umrlih boraca i umrlih vojnih invalida (75) zajedno sa sauživaocima (5) ukupno 80 korisnika;
- korisnika novčane naknade MO boraca OR-a 1912-1918.g, koji su članovi porodice učesnika rata – 1 korisnik;
- korisnika novčane naknade MO boraca NOR-a po osnovu učešća i članova njihovih porodica – 6 korisnika;

- korisnika novčane naknade MO (invalidskog dodatka) po osnovu lične i porodične invalidnine – 25 korisnika;
- korisnika dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica – 9 korisnika;
- korisnika uvećane porodične invalidnine – 4 korisnika;
- korisnika ortopedskog dodatka – 16 korisnika;
- korisnika porodičnog dodatka – 4 korisnika;
- civilnih invalida rata i članova njihovih porodica - 36 korisnika;
- korisnika prava na zdravstvenu zaštitu – 28 korisnika.

Po zahtjevima stranaka u 2023.godini u upravnom postupku riješena tj. usvojeno je 10 zahtjeva, odbijen je 1 zahtjev, po službenoj dužnosti nije doneseno nijedno rješenje. U postupku i dalje je 6 zahtjeva jer je postupak u toku kod Nadležnih ljekarskih komisija (prvostepene i drugostepene), kao i jedna tužba iz 2019.godine kod Upravnog suda. U revizionom postupku na sva rješenja data je saglasnost od drugostepenog organa - Ministarstva rada i socijalnog staranja ( Direktorat za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu - Podgorica). Po zahtjevima stranaka u 2023.godini u upravnom postupku za povlašćenu i besplatnu vožnju doneseno je 23 rješenja. Po zahtjevima stranaka za pogrebne troškove u 2023.godini u upravnom postupku doneseno je 9 rješenja.

Na osnovu službene evidencije Sekretarijata, po zahtjevima stranaka izdato je 83 uvjerenja.

### ***2.3.Odjeljenje za socijalnu i dječiju zaštitu***

Odjeljenje za socijalnu i dječiju zaštitu je i u 2023. godini, kao i u prethodnoj, ostvarilo značajne rezultate na polju pružanja pomoći i podrške marginalizovanim grupama građana opštine Nikšić, sa jedne i na polju zalaganja za unapređenje i razvoj sistema socijalne i dječije zaštite u opštini Nikšić, sa druge strane.

Kada je u pitanju ostvarivanje *prava na novčanu naknadu za novorođeno dijete:*

- pokrenuto je 585 postupaka po zahtjevu stranke, od čega je:

- 580 zahtjeva usvojeno (577 iz 2023. godine i 3 iz 2022. godine);
- 2 zahtjeva odbijena, a 2 obustavljena;
- 4 nijesu riješena, odnosno prenešena su za 2024. godinu.

U iste svrhe, evidentirano je i sledeće:

- 31 izdato uvjerenje da ovo pravo nije ostvareno u Nikšiću,
- 2 zahtjeva poslata MUP-u za izdavanje Uvjerenja o prebivalištu i
- 3 dopisa poslata bankama da naknada ne podlegne prinudnoj naplati.

Tačnije, za 580 usvojenih zahtjeva izdvojeno je 58.000,00 €.

Na osnovu registra *novčanih izdvajanja za socijalno stanovanje* (stanarinu) izdvajamo da je za:

- 1 porodicu u stanju socijalne potrebe u 2023. godini odobrena mjesečna novčana pomoć u svrhu stambenog zbrinjavanja, a u mjesečnom iznosu od ukupno 100,00 €, pa je za 12 mjeseci isplaćeno 1.200,00 €;
- Odobrena 1 novčana pomoć na ime nadoknade za troškove plaćanja stanarine, a po osnovu Sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske zajednice o readmisiji i reintegraciji državljanina Crne Gore, koji su boravili u inostranstvu (povratnici sa teritorije opštine Nikšić), u iznosu od 200,00 €.

Tačnije, za kategoriju – novčana izdvajanja za socijalno stanovanje, u 2023. godini je ukupno izdvojeno 1.400,00 €.

Kada je u pitanju *socijalno stanovanje*, Komisija za rješavanje stambenih pitanja i reviziju stanarskih prava, realizovala je i u 2022. i u 2023. godini:

- Reviziju 251 stambene jedinice, odnosno:
  - 62 stambene jedinice u Humcima – ul. Jakova Ostojića,
  - 64 stambene jedinice u Humcima I,
  - 24 stambene jedinice u Humcima II,
  - 25 stambenih jedinica u Evropskoj kući,
  - 22 stambene jedinice u Njemačkoj kući,
  - 50 stambenih jedinica u naselju Gračanica,
  - 3 stambene jedinice u ul. Dragice Pravice i

- 1 stambene jedinice u naselju Trudbenik.
- Na osnovu obavještenja dostavljenih 2022. godine korisnicima/cama koje nijesmo zatekli više puta, tokom terenskih obilazaka, vršena je dalja terenska provjera (ne)korišćenja stambenih jedinica kod:
  - 6 korisnika/ca u naselju Gračanica,
  - 6 korisnika/ca u naselju Humci I,
  - 7 korisnika/ca u naselju Humci II,
  - 2 korisnika/ce u naselju Humci – ul. Jakova Ostojića,
- Za 1 korisnika je donijeta odluka da se pokrene postupak za iseljenje,
- Za 2 korisnika se ista razmatra, dok je ključ od stambenih jedinica vratilo nekoliko nosioca stanarskih prava, zbog rješavanja stambenog pitanja, smještaja u Dom starih ili su vratili rođaci istih, zbog smrti nosioca stanarskog prava.
- Takođe, vršena je provjera korisnika/ca, odnosno porodičnih domaćinstava koja su „pod znakom pitanja“, u svrhu provjere korišćenja stambenih jedinica od strane istih, kao dio vanrednog terenskog rada.
- Urađeno je 135 novih ugovora o zakupu stana, i to:
  - za stambene jedinice u stambenoj zgradi Njemačka kuća, stambenoj zgradi Evropska kuća, stambenoj zgradi u ul. Dragice Pravice, stambenim objektima u naselju Gračanica i stambenoj zgradi „62 stana za raseljena lica“.
- Završena adaptacija 4 stambene jedinice u potkrovlju zgrade za raseljena lica, u ul. Jakova Ostojića, u Humcima, gdje su smještene četiri porodice.
- Dodijeljeno 6 stambenih jedinica na korišćenje: porodici Bigović i porodici Jovanović u stambenoj zgradi „100 garsonjera“ u ul. Dragice Pravice, porodicama Ćeranić, Šećković, Perunović i Hasani u stambenoj zgradi „62 stana za raseljena lica“ i porodici Petkovski u „100 garsonjera“.

Neophodno je istaći i sljedeće krucijalne aktivnosti:

- Iste godine je donijet *Lokalni program socijalnog stanovanja za 2024. godinu*, sa koncizno definisanim aktivnostima za istu i sumiranim rezultatima iz prethodne/ih godine/a. Kako je navedeni akt primjer dobre prakse drugim crnogorskim opštinama, to je isti, tokom godine, prezentovan na radionicama i događajima

organizovanim od strane Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine.

- U 2023. godini je rađeno na realizaciji aktivnosti iz *Lokalnog plana za unapređenje socijalne inkluzije i analizu i razvoj usluga socijalne i dječije zaštite u opštini Nikšić 2022-2026*, donijetog 2022. godine, a uglavnom kroz saradnju i realizaciju projekata, odnosno doprinosu realizacije istih NVO sektoru.
  
- U 2023. godini je izrađen i „*Plan procjene rizika od katastrofa za opštinu Nikšić sa posebnim naglaskom na šumske požare i park šumu „Trebjesa“*“. Realizovan je u sklopu Projekta „Doprinesimo boljem prepoznavanju i upravljanju rizicima od katastrofa“, u trajanju od 6 mjeseci, a realizovan je od strane Centra za bezbjednosna, sociološka i kriminološka istraživanja Crne Gore, dok su članovi sastanaka Radne grupe bile službenice ovog Sekretarijata. Kako je Draft ovog strateškog dokumenta od međunarodnog, nacionalnog i prvenstveno lokalnog značaja iz oblasti zaštite i spašavanja, isti je koncipiran u skladu sa potrebama i problemima na lokalnom nivou, sa jedne i preporukama i predlozima članova Radne grupe, sa druge strane i interpretiran Opštini Nikšić.
  
- Službenice ovog Odjeljenja su, takođe, aktivno učestvovali u realizaciji Projekta „*Zaštita prava na dostojanstveno starenje i prevencija demencije*“, podržanog od strane Evropske unije, Ministarstva vanjskih i evropskih poslova Republike Slovenije i Ministarstva javne uprave Crne Gore. Kao pridruženi partneri učestvovali smo u prvom istraživanju potreba starih, osoba sa demencijom, njihovih porodica i staratelja i zajedničkim snagama iskristalisali smjernice za dalje oblikovanje afektivnog odgovora na potrebe starijih osoba s demencijom i/ili starijih osoba sklonih demenciji i, naravno, psihosocijalne potrebe njihovih staratelja, te na kreiranje programa rada, akcionih planova iz oblasti zdravstva, socijalne zaštite i sl.
  
- Rukovoditeljka ovog Odjeljenja je učestvovala aktivno i u izradi *Strateškog plana razvoja Opštine Nikšić za period 2023-2028. godine*.

- Takođe, službenice ovog Odjeljenja su pohađale brojne obuke od značaja za lični i profesionalni razvoj, za poziciju – socijalni politikolog i socijalni radnik, poput obuka: *Osnovna znanja o traumi za zaposlene u socijalnoj i dječijoj zaštiti, Vođenje slučaja u socijalnoj zaštiti, Međusektorska saradnja u radu sa djecom žrtvama nasilja i iskorišćavanja, Konferencija „Život u zatvoru bez rešetaka – prisilna kontrola i što ljubav ima s tim“...*

### **3. SEKTOR ZA SPORT**

Polazeći od zaključaka Skupštine opštine Nikšić i predsjednika Opštine kojim se definišu zadaci u oblasti sporta i fizičke kulture i ostvarivanja javnog interesa, u izvještajnom periodu Sektor za sport realizovao je planirane aktivnosti koje se odnose na:

- pripremanje Programa rada i kriterijuma za finansiranje sportskih aktivnosti i sportskih organizacija;
- podsticanje, unaprijeđenje i razvoj sporta i fizičke kulture;
- organizovanje sportskih manifestacija, razvoj i unaprijeđenje školskog sporta, sportskih škola, masovnih škola fizičke kulture i rekreacije;
- ostvarivanje prava sportista i klubova, dodjeljivanja nagrada i priznanja u oblasti sporta i fizičke kulture uopšte;
- stvaranje uslova za bavljenje sportom i rekreacijom i izgradnjom sportskih objekata;
- usavršavanje kadrova i vršenje drugih poslova koji su u nadležnosti Sektora za sport, shodno Zakonu o sportu i nacionalnom Programu razvoja sporta.

Pridržavajući se Programa rada Sektora za sport i postavljenim ciljevima i zadacima u nastavku će biti predstavljene realizovane programske aktivnosti u 2023. godini.



Sektor za sport je organizovao tradicionalnu 45 „Školu skijanja“ za učenike IV i V razreda osnovnih škola. Pomenuta Škola se zbog loših vremenskih uslova i nedostatka snijega realizovala sa zakašnjenjem i pauzama u danima u vrijeme produženog zimskog raspusta u periodu od 16.01. do 05.02.2023. godine, na Kruševicama i to u dvije smjene. Obuku je prošlo oko 130 polaznika i polaznica.

U izvještajnom periodu Sektor za sport sproveo je proceduru shodno Javnom konkursu za sufinansiranje programa rada sportskih klubova za 2023. godinu. Po završetku konkursa komisija je na osnovu rang liste utvrdila da se novčana sredstva u iznosu od 110.000,00 € dodijele za 55 sportskih klubova koji su registrovani na teritoriji opštine Nikšić, čiji je osnivač ili suosnivač nije Opština Nikšić, a ispunjavaju uslove za sufinansiranje programa rada za 2023. godinu.

Klubovi koji su dobili sredstva su:

1. Ženski fudbalski klub „Ekonomist“;
2. Klub malog fudbala „Nikšić“;
3. OFK „Nikšić“;
4. Goalball klub „Nikšić“;
5. Fudbalski klub „Polet Stars“;
6. Fudbalski klub „Župa“;
7. Klub malog fudbala „Onogošt“;
8. Rukometni klub „Levalea“;
9. FK „Onogošt“;
10. Rukometni klub „Trebjesa“;
11. Rukometni klub „Sutjeska“;
12. Ženski rukometni klub „Nikšić“;
13. Košarkaški klub „Olimp“;
14. Košarkaški klub „Anagastum“;
15. Košarkaški klub „Panter“;
16. Ženski košarkaški klub „Nikšić“;
17. Omladinski košarkaški klub „Montenegro“;
18. Košarkaški klub „Mne-Team“;
19. Odbojkaški klub „Sutjeska“;

20. Odbojkaški klub „Volley Star“;
21. Odbojkaški klub „Nikšić“;
22. Odbojkaški klub „Tempo“;
23. Džudo klub „Trebjesa“;
24. Džudo klub „Straševina“;
25. Džudo klub „Onogošt“;
26. Džudo klub „Nikšić“;
27. Jiu-Jitsu klub „Kodokan“;
28. Karate klub „Šampion“;
29. Karate klub „Onogošt“;
30. Omladinski karate klub „Mawashi“;
31. Karate klub „Fokus“;
32. Karate klub „Nikšić“;
33. Karate klub „Join“;
34. Stonoteniski klub „Nikšić“;
35. Biciklistički klub „Perun“;
36. Sportsko-ribolovni klub „Nikšić“;
37. PVK „Nikšić“;
38. PVK „Batterfly“;
39. Teniski klub „Glava Zete“;
40. Teniski klub „Nikšić“;
41. Streljački klub „Nikšić“;
42. Streljački klub „Kalibar“;
43. Streljački klub „Čelik“;
44. Atletski klub „Nikšić“;
45. Gimnastičarski klub „Montenegro Street Workout“;
46. Ski klub „Pahuljice“;
47. Skijaški klub osoba sa invaliditetom;
48. Sportski klub „Specijalna olimpijada Nikšić“;
49. Skijaški klub „Pobjednik“;
50. Aeroklub „Nikšić“;

51. Aero klub „Onogošt“;
52. Šahovski klub „Mladost“;
53. Šahovski klub „Elektroprivreda“;
54. Šahovski klub „Nikšić“;
55. Plesni klub „Royal“.

Sredstva za sufinansiranje programa rada su takođe dodijeljena i klubovima čiji je osnivač ili suosnivač Opština Nikšić i to u iznosu od 615.000,00 €, a to su:

1. Fudbalski klub „Sutjeska“;
2. Košarkaški klub „Sutjeska“;
3. Džudo klub „Akademik“.

U organizaciji sa lokalnom upravom organizovani su sljedeći turniri:

- Takmičenje u atletici „Ostroški polumaraton“ - (09.04.2023);
- Karate turnir „Trofej Nikšića“ - (14.05.2023);
- Plivački turnir „Mlade nade“ – Nikšić - (10.06.2023);
- Sportsko – rekreativna manifestacija „Olimpijski dan“ - (23.06.2023);
- Turnir u odbojci na pijesku „Beach volley“ - (17.06.2023);
- Turnir u basketu 3x3, Memorijalni turnir „Žarko Varajić“ - (26.08.2023); i
- Takmičenje u gimnastičkim street workout & calisthenics disciplinama (14.07.2023).

Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje – Sektor za sport je u okviru manifestacije „Septembarski dani“ organizovao sljedeće manifestacije, i to:

- Trka sa preprekama za odrasle „Durrador“, gradski stadion Žabljak – (02.09.2023);
- Promocija zdravih stilova života, „Street worlout day Nikšić“, Trg slobode – (03.09.2023);
- Montenegro turnir u basketu „3x3 NIKŠIĆ 2K23 OPEN“, Trg slobode – (03.09.2023);
- Montenegro turnir u basketu, „3x3 Memorijal Ivan Ćorović 2K23 NIKŠIĆ OPEN“, Trg slobode – (04.09.2023);

- Opštinsko takmičenje u atletici za djecu sa posebnim potrebama, Stadion FK „Sutjeska“ (08.09.2023);
- Takmičenje veterana 12. „Memorijal prof. dr Vojin Nikolić, Sportski centar Nikšić – (09.09.2023);
- Turnir u košarci za juniore KUP NIKŠIĆA 23, Sportski centar Nikšić – (09.09.2023);
- Turnir u košarci za juniore KUP NIKŠIĆA 23, Sportski centar Nikšić – (10.09.2023);
- Međunarodno padobransko takmičenje KUP NIKŠIĆA, Aerodrom Kapino Polje – (15-17.09.2023) ;
- Međunarodni turnir u fudbalu za mlađe kategorije, Trg slobode – (16. i 17.09.2023);
- III Međunarodni rukometni turnir KUP Trebjese – Nikšić 2023, Sportski centar Nikšić, - (16.09.2023.)
- Otvoreno prvenstvo Nikšića u plovkanju 2023, Carev most – (17.09.2023);
- Ulična atletska trka - Nikšić 2023, Plato ispred Robne kuće – (17.09.2023);;
- Obilježavanje Svjetskog dana bez automobila „Biciklizam za najmlađe“, Trg Šaka Petrovića – (22.09.2023);
- Međunarodno otvoreno prvenstvo Nikšića u ubrzanom šahu, Restoran Sportskog centra Nikšić – (23.09.2023); ;
- Turnir u plivanju KUP NIKŠIĆA - 2023, Bazen Sportskog centra Nikšić – (24.09.2023);
- Propagandna simultanka na otvorenom, Trg slobode – (24.09.2023); ;
- Državno takmičenje u atletici za djecu sa posebnim potrebama, Stadion FK „Sutjeska“ – (24. i 25.09.2023);
- Turnir u bilijaru NIKŠIĆ OPEN 2023, Bilijar i pikado klub Winner – (30.09. i 01.10.2023);
- Turnir u karateu KUP NIKŠIĆA 2023, Dvorana Sportskog centra Nikšić – (01.10.2023);.

Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje je raspisao Javni poziv za dodjelu termina za održavanje trenajnih procesa za sportske organizacije, gdje su službenici ovog Sektora, kao članovi Komisije, učestvovali u raspodjeli termina sportskim klubovima. U pitanju je korišćenje sadržaja i prostora u Sportskom centru Nikšić, a troškovi padaju na teret Budžeta Opštine Nikšić. Pomenute aktivnosti sprovedene su tokom mjeseca avgusta i septembra 2023. godine, a termine su dobili:

1. Fudbalski klub „Onogošt“;
2. Fudbalski klub „Anderba“;
3. Klub malog fudbala „Nikšić“;
4. Futsal klub „Onogošt“ (KMF);
5. Fudbalski klub „Župa“;
6. Muški odbojkaški klub „Sutjeska“;
7. Muški odbojkaški klub „Volley Star“;
8. Ženski odbojkaški klub „Nikšić“;
9. Odbojkaški klub „Tempo“;
10. Ženski rukometni klub „Trebjesa“;
11. Ženski rukometni klub „Nikšić“;
12. Muški rukometni klub „Sutjeska“;
13. Rukometni klub „Levalea“;
14. Omladinski košarkaški klub „Montenegro“;
15. Košarkaški klub „Panter“;
16. Košarkaški klub „Sutjeska“;
17. Košarkaški klub „Mne-Team - Nikšić“;
18. Košarkaški klub „Nikšić 95“;
19. Košarkaški klub „Anagastum“;
20. Košarkaški klub „Olimp“;
21. Košarkaški klub „Nikšić basket“;
22. Omladinski karate klub „Mawashi“;
23. Karate klub „Join“;
24. Karate klub „Šampion“;
25. Karate klub „Onogošt“;
26. Plivački vaterpolo klub „Nikšić“;
27. Plivački vaterpolo klub „Batterfly“;
28. Sportski klub „Specijalna olimpijada Nikšić“;
29. Ronilački klub „Diving Team & Montenegro“;
30. Streljački klub „Nikšić“;
31. Streljački klub „Kalibar“;

32. Centar bezbjednosti;
33. Služba zaštite i spašavanja – Vatrogasno;
34. Interventna.

U okviru Programa „Školske sportske igre” Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje – Sektor za sport je u saradnji sa sportskim savezima i klubovima organizovao školska takmičenja po pravilniku i propozicijama Crnogorskog školskog sportskog saveza (CGŠSS) u 6 sportskih disciplina i to: šah, atletika, mali fudbal, košarka, odbojka i rukomet.

- Dana, 23.04.2023. godine u saradnji sa Šahovskim savezom Crne Gore organizovano je Ekipno prvenstvo u šahu osnovnih škola srednje regije od I do VI razreda u prostorijama OŠ „Olga Golović“. Takođe, 03.12.2023. godine, u saradnji sa pomenutim savezom organizovano je Ekipno prvenstvo srednje regije za uzrast od VII do IX razreda;
- Dana, 28.04.2023. godine u saradnji sa Atletskim klubom „Nikšić” organizovano je Opštinsko i regionalno prvenstvo u atletici za osnovne i srednje škole na stadionu FK “Sutjeska”;
- Dana, 14.05.2023. godine u saradnji sa Fudbalskim savezom Crne Gore, organizovano je prvenstvo osnovnih škola u malom fudbalu. Takmičilo se po kup sistemu u 5 kategorija i to: III i IV razred dječaci i djevojčice, V i VI razred dječaci i djevojčice i IX razred djevojčice. Prijavio se veliki broj škola u svih 5 kategorija. Kako su pobjednici stekli pravo da učestvuju na međuopštinskim takmičenjima, naša Opština je bila domaćin i organizovala je prvenstvo srednje regije, u OŠ „Luka Simonović”, 28.05.2023. godine;
- Dana, 07.05.2023. godine u saradnji sa Košarkaškim klubom „Sutjeska” u sali Ekonomsko - ugostiteljske škole organizovano je takmičenje u košarci po kup sistemu za osnovne škole;
- Dana, 13.05.2023. godine u saradnji sa RK „Trebjesa” i OK „Volley Star”, organizovano je takmičenje u rukometu i odbojci.

Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje učestovao je i u sprovođenju aktivnosti i prikupljanju prijedloga i dokumentacije za proglašenje najboljih sportista i sportskih radnika Nikšića za 2023. godinu. Nakon održanog sastanka, Komisija je donijela sljedeće odluke:

➤ ***Najuspješnija sportska organizacija u 2023. godini***

Džudo klub „Akademik“.

➤ ***Najbolji sportista za 2023. godinu***

Nikola Malović - Karate klub „Onogošt“

➤ ***Najbolji sportista po sportskim disciplinama za 2023. godinu:***

Slađana Pejović – atletika

Maša Dubljević – rukomet

Nikola Gardašević – džudo

Anastasija Vukasović – skijanje

Arijana kovačević – ples

Simon Knežević – tenis

Aleksa Bečanović – futsal

Dušan Vuković – fudbal

Bogdan Bojić – košarka

Nikola Raičević – boks

➤ ***Najuspješniji trener u 2023. godini***

Miloš Perović, RK „Trebjesa“

➤ ***Najuspješniji sportista /sportiskinja (pioniri) u 2023. godini:***

Milan Barović – DŽK „Akademik“;

Vanja Guzina – DŽK „Akademik“.

➤ ***Najuspješniji mladi sportista/sportiskinja (kadeti/kadetkinja-juniori/juniorka) u 2023.godini:***

Martinović Andrija - DŽK „Akademik“

Jovana Mrvaljević - DŽK „Onogošt“

➤ ***Najuspješniji sportista/sportistkinja u kategoriji sportista sa invaliditetom u 2023.godini:***

Vasilije Šučur - stoni tenis

Aleksandar Mrvaljević – Specijalna olimpijada

➤ ***Najbolji društveno sportski radnik u 2023. godini***

Jovan Todorović

➤ ***Najbolji pojedinac u sportskoj rekreaciji u 2023. godini***

Mirjana Jovanović - DSR Veterani

➤ ***Najbolji sportski novinar u 2023. godini***

Savo Njunjić

➤ ***Posthumno priznanje za izuzetan doprinos razvoju crnogorske košarke***

Ivan Ćorović

#### **4. KANCELARIJA ZA PREVENCIJU NARKOMANIJE**

Najvećim dijelom svoje programske aktivnosti Kancelarija za prevenciju bolesti zavisnosti realizuje tokom školske godine. U cilju što kvalitetnije saradnje sa direktorima svih osnovnih i srednjih škola u Nikšiću, potpisan je Protokol o saradnji kojim je uspostavljena sveobuhvatna, redovna i efikasna komunikacija. To je sve u cilju podizanja nivoa informisanosti djece i omladine o štetnosti uzimanja psihoaktivnih supstanci, njegovanju zdravih stilova života, kreiranja slobodnog vremena, donošenja odluka, razvoja vještina prepoznavanja negativnih pojava i distanciranja od njih.



Osim potpisane saradnje sa Opštom bolnicom, Domom zdravlja, Centrom za socijalni rad i Centrom bezbjednosti Nikšić, kao i određenim NVO organizacijama, Kancelarija je postala član Multidisciplinarnog tima za sprečavanje zloupotrebe droga na teritoriji opštine Nikšić. Tim povodom, predstavnici Kancelarije su bili polaznici treninga čije je cilj bio umrežavanje i uspostavljanje saradnje između MDT Nikšić, Podgorica, Cetinje i Bar. Multidisciplinarni timovi su formirani u skopu projekta „Biram oporavak“ koji NVO Preporod sprovodi u partnerstvu sa Svjetskom federacijom za borbu protiv droga i regionalnim organizacijama koje se bave ovom problematikom.

Takođe, na inicijativu Ministarstva zdravlja, Odjeljenja za članstvo u međunarodnim tijelima u oblasti politika sprečavanja zloupotreba droga, održan je sastanak sa Multidisciplinarnim timovima. Povod za održavanje sastanka je bio upoznavanje predstavnika ministarstva sa nastankom, radom, misijom i planovima za budućnost timova, te razmatranje mogućnosti za uticajem na cjelokupnu problematiku sa aspekta oporavka kao metodološkog okvira u tretmanu zavisnosti.

Tokom školske 2022–2023. godine Kancelarija je preventivni rad organizovala za oko dvije hiljade i sedam stotina učenika, od čega je hiljadu i devet stotina učenika iz osnovnih i osam stotina učenika iz srednjih škola. Aktivnosti su organizovane u školama i u prostoriji Kancelarije, koristeći prezentacije, interaktivne radionice, edukativne filmove i direktnu komunikaciju.

Tokom realizacije radioničarskog rada, posebna pažnja posvećena je novim oblicima zavisnosti i temama kao što su:

- Zavisnost, vrste i značaj prevencije;
- Bihevioralne zavisnosti i novi trendovi među mladima;
- Štetni efekti korišćenja psihoaktivnih supstanci;
- Faktori rizika i zaštite za ulazak u svijet zavisnosti;
- Tehnike otpora i socijalne vještine u izbjegavanju raznih rizičnih situacija;
- Novi duvanski proizvodi koji su u trendu među mlađim uzrastima (nargila, Snus i elektronske cigarete...)
- Nove psihoaktivne supstance (sintetički kanabinoidi, marihuana, parti droge, tečni ekstazi, GHB );

U realizaciji dijela programskih aktivnosti u osnovnim školama, Kancelarija saraduje sa Upravom policije – Jedinicom za borbu protiv droge. Osim informacija o opasnostima koje sa sobom nosi eksperimentisanje sa drogama, učenici se i na ovaj način upozoravaju o dostupnosti i vrstama koje se mogu naći. Takođe, predočava im se i kaznena politika iz oblasti zakonodavstva kada su maloljetnici u pitanju i krivična djela koja sa tim dolaze. Osim zajedničkim aktivnosti u našoj opštini, održano je i niz predavanja u Obrazovnom centru Šavnik.

Razlog preventivnog djelovanja van naše opštine je taj što djeca i mladi sa ovog područja obično nastavljaju svoje školovanje u Nikšiću.

Izuzetno dobru saradnju ostvarili smo sa Domom učenika i studenata „Braća Vučinić“, gdje su održana predavanja u saradnji sa Upravom policije, kao i radionice i prezentacija o štetnim efektima raznih psihoaktivnih supstanci. Zatim je sa učenicima rađeno i na razvoju socijalnih vještina, odolijevanju vršnjačkom pritisku i upotrebi tehnika otpora u rizičnim situacijama.

U prostorijama Kancelarije su održane radionice i sa neformalnim i NVO grupama iz srednjih škola koje su inicirale saradnju i na taj način proširile i upotpunile aktivnosti i sa mladima završnih razreda srednjih škola. To su NVO „Razboritost“, „Unified club“, Omladinski centar „Tibor“ sa kojim je dogovorena saradnja, kao i ostale organizacije koje se bave ovom problematikom. Kancelarija je saradivala i sa Dnevnim centrom „Defendologija“- Nikšić, čiji tim je realizovao projekat „Činjenice i predrasude o Romima i Egipćanima“, koji je snažna poruka mladih iz cijele Crne Gore.

Takođe je započeta ranije dogovorena saradnja i sa Filozofskim fakultetom. Naime, Kancelariju su posjetile studentkinje prve godine Master studija Odsjeka za pedagogiju sa profesoricom, u okviru predmeta Pedagoška resocijalizacija, gdje se obrađuju teme vezane za bolesti zavisnosti. Važno je naglasiti da je ovo tek početak saradnje sa ovim odsjekom, te da će ovakvi i slični susreti sa studentima postati praksa i u narednom periodu.

Kroz neposrednu komunikaciju sa učenicama, a i na osnovu ESPAD istraživanja, sprovodi se jedna vrsta evaluacije, a odgovori potvrđuju saznanja da mladi prvi kontakt sa nekom od psihoaktivnih supstanci (duvan, alkohol) imaju već sa trinaest ili četrnaest godina, da se među mladima sve više razvijaju novi oblici zavisnih ponašanja i da je prevencija i prava i pravovremena

informacija o štetnosti svih oblika zavisnosti najdjelotvornija u razvoju zdrave i društveno odgovorne ličnosti.

Tim Kancelarije je tokom proteklog perioda napisao priručnik za roditelje i mlade pod nazivom „Istine i zablude o bolestima zavisnosti“. Ovu brošuru smo tokom školske godine podijelili u svim školama, učenicima i nastavnicima kao i psihopedagoškim službama, kako u štampanoj, tako i u elektronskoj verziji (kod). Takođe, u školama u kojima je uspostavljena saradnja sa Savjetom roditelja, brošura je preuzeta i stavljena na vajber grupe, kao i na sajt i društvene mreže koje koriste škole.

Kancelarija od svog osnivanja besplatno izdaje testove na psihoaktivne supstance. Protekle godine je izdato preko šezdeset testova.

U ime Sekretarijata za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje i Kancelarije za prevenciju bolesti zavisnosti, sekretar i psiholog Besplatnog psihološkog savjetovališta za mlade su učestvovali u radu 2. Regionalnog foruma o zavisnosti i oporavku od droga koji se održao u Beogradu. Teme koje obrađuje Forum vezane su za posledice konzumiranja opojnih droga, nove pristupe u tretmanu i oporavku od zavisnosti, nove standarde u prevenciji i drugo. Na ovom Forumu, iskoristili smo priliku da promovišemo svoj rad, kao i Priručnik o bolestima zavisnosti.

Predstavnici Kancelarije su bili učesnici projekata koje je organizovala NVO Crnogorska mreža za smanjenje štete Link, „Obuka o ljudskim pravima osoba koje koriste droge“ i radionice o pisanju i finansiranju projekata. Ove aktivnosti pomenute NVO su dio projekta „Jačanje rezilijentnosti mladih i postojeće mreže podrške nacionalnih i lokalnih organizacija i institucija za adekvatnu primjenu programa prevencije upotrebe droga“.

U saradnji sa Omladinskim kulturnim centrom Tibor, Kancelarija je ugostila predstavnike NVO Link, koji su održali radionicu pod nazivom „Živa biblioteka“. Ovom prilikom mladi su mogli da čuju iskustva bivših korisnika droga u cilju prevencije bolesti zavisnosti. Kancelarija će i u budućnosti biti partner u realizaciji više događaja koje se tiču i prevencije i smanjenje štete kod osoba koje koriste ili su koristile droge.

Kancelarija je imala dobru saradnju i sa NVO Juventas, koji aktivno učestvuje u izradi nove Strategije za sprečavanje zloupotrebe droga. Kroz projekat „Jačanje postojeće mreže nacionalnih i lokalnih institucija sistema i adekvatno sprovođenje programa prevencije upotrebe

droga“ podržanog od strane Ministarstva zdravlja, donešeni su zaključci i preporuke za pisanje Strategije.

O svim svojim aktivnostima Kancelarija informisala je javnost putem svoje Facebook i Instagram stranice. Aktivnost na društvenim mrežama je unaprijeđena i podignuta na veći nivo, te se pratioci stranica mogu informisati o širokom spektru tema koje se tiču bolesti zavisnosti, hemijskih i nehemijskih, kao i o štetnim efektima psihoaktivnih supstanci na psihičko i fizičko zdravlje.

Kancelarija je imala dobru saradnju sa lokalnim elektronskim medijima i portalima. Svi izvještaji sa radionica i predavanja se šalju obrazovnim institucijama koje isti materijal koriste za objave na svojim društvenim mrežama.

## **5. KANCELARIJA ZA MLADE**

Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje utvrđuje i sprovodi politiku za mlade, na nivou *Kancelarije za mlade*. Kancelarija je formirana u skladu sa Nacionalnim planom za mlade 2006-2011 i Lokalnim planom akcije za mlade 2011-2016 i njen osnovni zadatak jeste da kreira, prati i unapređuje realizaciju omladinske politike u lokalnoj zajednici.

Kancelarija je pratila sve aktivnosti iz oblasti politike za mlade pa je ranije uspostavljena saradnja sa relevantnim akterima lokalne omladinske politike tokom prethodne godine unaprijeđena i to nizom sastanaka i podrški koje je Kancelarija pružila pomenutim subjektima, kao i zajedničkim učešćem u brojnim aktivnostima. Tokom 2023.godine realizovano je više aktivnosti.

Kako je u oktobru 2023. godine donešena Strategija za mlade Crne Gore 2023-2027 sa pratećim Akcionim planom za 2023-2024, stekli su se pravni uslovi za izradu **Lokalnog akcionog plana za mlade**. U skladu sa smjernicama nadležnoog ministarstva, Sekretarijat je u konsultacijama sa relevantnim institucijama i nevladinim organizacijama, a po osnovu istraživanja iz RELOAD Programa koje je sproveo UNDP, izradio dokument i u zakonskom roku isti predao na usvajanje.

Lokalni akcioni plan za mlade u opštini Nikšić za 2024. godinu je dokument koji definiše osnovne probleme mladih u opštini Nikšić, kao i konkretne mjere i aktivnosti za njihovo prevazilaženje, u cilju stvaranja preduslova za unapređenje kvaliteta života mladih. U proces izrade plana uključene su sve relevantne institucije na lokalnom nivou, obrazovne ustanove kao i nevladine organizacije pa su na vaj način stvoreni i uslovi za multisektorski pristup implementaciji planiranih aktivnosti. Dokumentom je planirana realizacija 44 aktivnosti i uključivanje velikog broja mladih.

U 2023. godini nastavljeno je učešće u projektu EYCA kartice shodno Ugovoru o saradnji između Opštine Nikšić i NVO “Centar za omladinsku edukaciju”. Cilj projekta je stvaranje uslova za saradnju u oblastima od zajedničkog interesa u cilju razvijanja Evropske omladinske kartice (EYCA) na teritoriji opštine Nikšić, kao i drugim programima od zajedničkog interesa. U toku realizacije ovog projekta izdato je 645 kartica mladim Nikšićanima i Nikšićankama. Takođe, održano je više edukativnih programa i to:

- Radionica na temu **“Diskriminacija i vršnjačko nasilje”**
- Radionica na temu **“Psihologija pobjednika”**
- Radionica na temu **“Laboratorija ideja”**
- Radionica na temu **“Značaj emocionalne inteligencije”**
- Radionica na temu **“Vještačka inteligencija – inteligentne zamke u obrazovanju”**

Rukovoditeljka Kancelarije je uključena u implementaciju Regionalnog programa lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2). Opšti cilj ReLOaDa je, kao i u prethodnoj fazi, jačanje partnerstava između lokalnih samouprava i civilnog društva na području Zapadnog Balkana širenjem uspješnog modela transparentnog projektnog finansiranja nevladinih organizacija. U drugoj fazi realizacije programa intervencija je usmjerena na poboljšanje položaja

mladih na lokalnom nivou, kroz jačanje participativnog razvoja politika mladih i zajedničkog djelovanja sa lokalnim upravama u tom pravcu. U sklopu ovog projekta održana je obuka na temu **omladinskog aktivizma, volonterizma, i uključivanja u process donošenja odluka** u okviru koje je bila organizovana i **“potraga za blagom”** tokom koje su mladi posjetili i Opštinu Nikšić i imali priliku da predlože ideje za razvoj zajednice a od značaja za mlade.

Aktivnost pod nazivom „**Akcioni dan**“ realizovana je u aprilu 2023. godine u saradnji sa Unijom srednjoškolaca Crne Gore tokom koje su mladi dobili priliku da, između ostalog, zarade simboličnu dnevnicu za učeničke parlamente u Opštini.

Realizovana je i aktivnost povodom obilježavanja **Dana Evrope**, u maju, kada je organizovan i kviz o poznavanju Evrope i Evropske unije, a na kom su učestvovala srednje škole.

U sklopu Sekretarijata, u septembru 2021. godine, počelo je sa radom **besplatno psihološko savjetovište za mlade**. U cilju kvalitetnog rada ovog servisa, angažovana su dva psihologa. Kancelarija Savjetovišta nalazi se u Gradskoj kući, a psiholozi rade u dvije smjene. Svakodnevno se pruža servis psihološkog savjetovanja, zatim radionice i predavanja, medijski nastupi i sl. Sve ukupno, pruženo je 419 servisa, pri čemu su u savjetovište došle 83 nove osobe u 2023. godini. Spektar problema zbog kojih mladi traže podršku je veliki - od bezazlenih adolescentskih dilema do prilično ozbiljne patologije kada se klijenti upućuju ka relevantnim institucijama.

Takođe razvijen je servis podrške u učenju u okviru kojeg se djeci iz socijalno ugroženih porodica daju **časovi engleskog jezika**.

Tokom 2023. godine finansijski je podržano više projekata i aktivnosti u kojima učestvuju mladi, kao što su aktivnosti izviđača, projekat Evropske omladinske kartice, odlasci maturanata i studenata na sajmove zapošljavanja i slično, podrška sportskim i kulturnim aktivnostima, vannastavnim aktivnostima i drugo.

Ostale aktivnosti:

- Završena obuka na temu: Društvena kohezija u Crnoj Gori – izazovi i mogućnosti, RELOAD2 Program
- Prisustvo okruglom stolu "Predstavljanje modela Omladinskog centra u Nikšiću" (neformalna grupa Optimisti)

- Prisustvo okruglom stolu "Zamisli svoj prostor" (neformalna grupa Optimisti)
- Radni sastanak u okviru RCTP Projekta
- Online sastanak sa predstavnicima lokalnih samouprava povodom Međunarodnog dana mladih
- Online konsultacije sa lokalnim samoupravama - EYCA projekat

## **6. KANCELARIJA ZA SARADNJU SA CIVILNIM SEKTOROM, VJERSKIM ZAJEDNICAMA I LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA**

Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje ostvaruje saradnju sa civilnim sektorom, vjerskim zajednicama i promoviše ljudska i manjinska prava na nivou Kancelarije za saradnju sa civilnim sektorom, vjerskim zajednicama i ljudskim i manjinskim pravima.

Saradnja sa civilnim sektorom odvijala se kroz komunikaciju i saradnju NVO koji djeluju na teritoriji Opštine Nikšić. Takođe, službenici kancelarije prisustvovali su događajima koje su organizovale NVO a tiču se različitih segmenata života naših sugrađana.

Neke od tih aktivnosti su:

- Organizovanje tribine u saradnji sa NVO Eus iz Nikšića, a koja je za temu imala suzbijanje i skretanja pažnje na problem trafikinga i prostitucije.
- Učestvovanje i podrška NVO Osvit za organizaciju tribina o problemu vršnjačkog nasilja;
- Saradnja sa NVO koje se bave zaštitom prava i poboljšanjem položaja RE populacije na teritoriji opštine Nikšić.

Službenici Kancelarije učestvovali su u implementaciji međunarodnih projekata:

- „Moment for prevention of Trafficking“ koji sprovodi NVO „Pravni centar“ iz Podgorice a finansirala je njemačka organizacija GIZ. U sklopu ovog projekta formiran je mobilni

preventivni tim za opštinu Nikšić. Cilj ovog tima je prevencija bilo kakvog oblika trgovine ljudima. Takođe, članovi tima su posjetili socijalno ugrožene porodice, kako bi podigle svijest o problemu trafikinga, ugovorenih brakova i prosjačenja i svih oblika eksploatacije i trafikinga.

- Međunarodni ROMACTED projekat, u sklopu kojega su implementirana dva granta: „SportE- Through sport to social equality: SportE Construction of a sport field/ playground“ i „The Power of Knowledge: Through the improvement of knowledge, skills and competences for more effective coping with post- Covid challenges“.

Kancelarija je tokom godine, a u sklopu implementacije projekta organizovala **5** obuka za pripadnike RE populacije:

- Zdravstveni pregled i važnost prevencije- predavač: dr Aleksandar Ždrale;
- Značaj reproduktivnog zdravlja kod žena- predavač: Dr Aleksandar Ždrale;
- Pisanje biznis plana- predavač: Darko Žugić;
- Pisanje motivacionog pisma i CV – predavač: Darko Žugić;
- Direktne inicijative ka lokalnoj upravi- predavač: Ana Jasikovac.

Službenici kancelarije su izvršili i obuku iz kancelarijskog poslovanja tri pripadnika RE populacije a koji su se prijavili na Javni poziv od 03.11.2023. godine.

Predstavnici Kancelarije čestvovali su u podjeli novogodišnjih paketica djeci RE populacije.

Kancelarija je u toku godine ostvarila i saradnju sa vjerskim zajednicama:

- Učestovanje u organizaciji kulturnih događaja i manifestacija koje je organizovala Crkvena opština Nikšić (Svetosavska akademija i Manifestacija Dani Svetog Vasilija Ostroškog)
- Saradnja sa NVO Eus i vjerskom haritativnom organizacijom YWAM iz Norveške pri mapiranju socijalno ugroženih naših sugrađana, kako bi im predstavnici ove organizacije uručili humanitarne pakete. Tom prilikom je izabrano 15- ak socijalno ugroženih porodica koji su dobili novčanu pomoć (u vidu plaćanja računa, najma stana i sl.) kao i pakete hrane, higijene i ostalog.
- Saradnja sa Jevrejskom zajednicom Crne Gore i predsjednicom iste Ninom Ofner Bokan, a u cilju podizanja spomenika operaciji „Velvet“ na Kapinom polju u Nikšiću.



- Saradnja sa Fondacijom „ Žitomislić“ koja djeluje u sklopu Manastira Blagovještenja Presvete Bogorodice kraj Mostara, Bosna i Hercegovina. U sklopu saradnje organizovana je izložba u Nikšiću „Vaskrs manastira Žitomislić“. Izložbu je otvorio predsjednik Opštine Nikšić Marko Kovačević. Takođe, u Muzeju „Žitomislić“ organizovana je izložba „NO CONCEPT 2“ mladih akademskih umjetnika. Na izložbi su se predstavila 24. mlada crnogorska umjetnika, a isti je otvorio predsjednik Skupštine Opštine Nikšić Nemanja Vuković.

Uz sve navedeno, Kancelarija je obavljala i druge poslove iz područja svoje nadležnosti.

## **7. SARADNJA, MEDIJI, OBUKE**

Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje je tokom protekle godine imao izuzetnu saradnju sa svim organima lokalne uprave i institucijama koje djeluju na teritoriji opštine Nikšić.

Sekretarijat ima izuzetnu saradnju sa lokalnim medijima, koji su ispratili sve značajne događaje u našim aktivnostima. Kako bi se aktivnosti Sekretarijata promovisale na kvalitetan način, a građani Nikšića informisali o istim, sekretar i službenici su više puta bili gosti lokalnog javnog servisa, gostujući u jutarnjim programima televizije i radija i davajući izjave povodom raznih događaja, a organizovane su i pres konferencije.

Pored RTV NK, treba istaći da su i druge medijske kuće u kontinuitetu pratile aktivnosti Sekretarijata za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje.

Tokom 2023. godine obezbijeđivano je učešće službenika na seminarima, okruglim stolovima, konferencijama, događajima, koje su organizovali državni organi, organi lokalne uprave, nevladine i druge organizacije, na kojima su razmatrane teme i aktuelni problemi iz ovih oblasti.

## **8. OPŠTI POSLOVI**

Sekretarijatu su tokom 2023.godine upućivani zahtjevi za slobodan pristup informacijama. Shodno zakonskim obavezama, blagovremeno su donešena rješenja, o čemu je informisana i Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

U Nikšiću, 26.01.2024. godine

**SEKRETAR**

**Dejan Ivanović, s.r.**